

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови

Кваліфікаційна робота магістра з перекладознавства

**на тему: «Відтворення мовно-стилістичних одиниць роману Сари Джіо
"Blackberry Winter" в українському перекладі»**

Студентки групи Па 58-22
факультету германської
філології і перекладу
освітньо-професійної програми
Перекладознавство:
професійно-орієнтовний
переклад (англійська мова і
друга іноземна мова) за
спеціальністю 035 Філологія
Пархоменко Таїсія Сергіївни

Допущена до захисту
«___»_____ 2022 року

Завідувач кафедри теорії і практики
перекладу з англійської мови

_____ доц. Мелько Х.Б.
(підпис) (ПІБ)

Науковий керівник:
доцент, кандидат наук,
Мелько Х.Б.

Національна шкала
Кількість балів:
Оцінка: ЄКТС

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE KYIV NATIONAL
LINGUISTIC UNIVERSITY

Department of Theory and Practice of Translation from the English
Language

Master Degree Thesis in Translation Studies

under the title: “ Recreating the linguistic and stylistic units of Sarah Jio's novel
"Blackberry Winter" in Ukrainian translation”

Group Pa 58-22
School of German
Philology and Translation
Educational Programme
Translation: professionally
oriented translation
(English and Second
Foreign Language)
Majoring 035 Philology
Taisiia S. Parkhomenko

Research supervisor:
Kh.B. Melko

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра з перекладознавства

студента(ки) 2 курсу Па-58-22 групи факультету
германської філології і перекладу КНЛУ

Пархоменко Таїсії Сергіївни

(ПІБ студента)

спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови і літератури
(переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійної програми
Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга
іноземна мова)

Тема роботи Відтворення мовно-стилістичних одиниць роману Сарі Джіо
“Blackberry Winter” в українському перекладі

Науковий керівник Мелько Христина Богданівна

Дата видачі завдання “10” жовтня 2022 р.

Графік виконання кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства

№ п/п	Найменування частин і план кваліфікаційної роботи	Графік виконання	Підписи студента і керівника
1.	Аналіз наукових першоджерел і складання бібліографії	Жовтень 2022 р.	
2.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 1)	Листопад 2022 р.	
3.	Добір мовного матеріалу тексту і складання Додатку (100 англійськомовних речень та їх переклад)	Грудень 2022 р.	
4.	Аналіз мовного матеріалу тексту, який досліджується, і написання аналітичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 2)	Березень 2023 р.	
5.	Проведення перекладацького аналізу досліджуваного мовного явища і написання практичної частини кваліфікаційної роботи (розділ 3)	Травень 2023 р.	
6.	Написання вступу і висновків дослідження, подання завершеної кваліфікаційної роботи науковому керівнику для попереднього перегляду	Вересень 2023 р.	
7.	Попередній захист кваліфікаційної роботи і подання завершеної кваліфікаційної роботи на кафедру	09 жовтня 2023 р.	
8.	Оформлення документації (відгуки) і підготовка презентації до захисту кваліфікаційної роботи	Жовтень 2023 р.	
9.	Захист кваліфікаційної роботи магістра з перекладознавства	Грудень 2023 р.	

Науковий керівник _____ (підпис)

Студент _____ (підпис)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	1
РОЗДІЛ 1	
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ	
МОВНОСТИЛІСТИЧНИХ ОДИНИЦЬ В ЛІНГВІСТИЦІ ТА	
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	6
1.1 Поняття мовно-стилістичної одиниці в системі мови.....	6
1.2 Специфіка перекладу мовно-стилістичних одиниць.....	13
1.3 Засоби вираження мовно-стилістичних одиниць у художньому	
дискурсі.....	21
Висновки до розділу 1.....	29
РОЗДІЛ 2	
АНАЛІЗ МОВНО-СТИЛІСТИЧНИХ ОДИНИЦЬ В РОМАНІ	
САРИ ДЖІО “BLACKBERRY WINTER”.....	
32	
2.1 Структурно-образні характеристики роману Сарі Джіо	
“Blackberry Winter”.....	32
2.2 Особливості мовно-стилістичних одиниць у романах	
зарубіжних авторів	
39	
2.3 Метафоричні моделі у творчості Сарі Джіо.....	44
Висновки до розділу 2.....	52
РОЗДІЛ 3	
СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ МОВНО-СТИЛІСТИЧНИХ ОДИНИЦЬ	
У ТВОРІ САРИ ДЖІО “BLACKBERRY WINTER”.....	53

3.1	Досягнення еквівалентності мовно-стилістичних одиниць...	53
3.2	Перекладацькі трансформації та їх типи.....	62
3.3.	Потенційні виклики перекладу та способи їх подолання.....	66
	Висновки до розділу 3.....	70
	ВИСНОВКИ.....	72
	СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
	СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ.....	
	83	
	ДОДАТОК.....	84
	SUMMARY.....	110

ВСТУП

У сучасному перекладознавстві актуалізується проблема перекладу художніх творів, що зумовлює необхідність розробки нових перекладацьких стратегій для збереження художності, образності, стилістики оригіналу, особливостей ідіостилю й світогляду письменника. Стилiстичний аспект репрезентується системою мовностилістичних одиниць, засобами вираження яких можуть бути тропи і стилістичні фігури. У художньому перекладі важливим є пошук максимально наближених до оригіналу еквівалентів мовностилістичних одиниць.

Теоретичні основи засобів вираження мовностилістичних одиниць викладені в працях із лінгвостилістики та стилістики (С. Єрмоленко, Л. Мацько, Л. Шевченко, Л. Шулінова, С. Бузько, Ю. Кійко, А. Агапій, Ю. Мельник, І. Коломієць та ін.), а також у наукових розвідках із загального мовознавства (М. Кочерган, І. Голубовська, В. Чемес, О. Бас-Кононенко, В. Бондаренко, А. Мойсієнко, А. Левицький, А. Сингаївська, Л. Славова та ін.). Особливості перекладу, зокрема художнього, та специфіку відтворення лінгвостилістичних засобів досліджували українські й зарубіжні дослідники Л. Коломієць, М. Іваницька, Л. Славова, О. Борисова, Н. Гач, Н. Кузьміна, Б. Нечипоренко, О. Підгрушна, Ю. Трикашна, В. Карабан, В. Коптілов, Л. Черноватий, М. Стріха, Л. Науменко, К. Новікова, Т. Ласінська, Дж. Мейс, А. Verman, J. Holmes, I. Even-Zohar, T. Savory та ін.

Актуальність теми роботи зумовлюється необхідністю дослідження засобів вираження мовностилістичних одиниць у художньому творі, зокрема специфіки їх перекладу і впливу перекладацьких стратегій на збереження художньо-образності парадигми твору та ідіостилю й світогляду письменника.

Метою роботи є здійснення комплексного аналізу особливостей

засобів вираження мовностилістичних одиниць у романі Сари Джіо “Blackberry Winter” і специфіки їх відтворення в перекладі українською мовою. Досягнення поставленої мети передбачає вирішення наступних **завдань**:

- з’ясувати місце лінгвостилістичного рівня в системі мови на основі аналізу структури й системи мови;
- визначити основні особливості мовностилістичної одиниці;
- проаналізувати наукові інтерпретації поняття “мовностилістична одиниця” у стилістичному й лінгвостилістичному аспектах;
- дослідити специфіку перекладу мовностилістичних засобів;
- розкрити особливості представлення мовностилістичних одиниць у художньому дискурсі;
- дослідити засоби вираження мовностилістичних одиниць у романі Сари Джіо “Blackberry Winter”;
- з’ясувати специфіку перекладу мовностилістичних одиниць у перекладі роману Сари Джіо “Blackberry Winter” українською мовою.

Об’єктом дослідження обрано мовностилістичні одиниці, представлені в романі Сари Джіо “Blackberry Winter” і його перекладі українською мовою.

Предмет дослідження - засоби репрезентації мовностилістичних одиниць у романі Сари Джіо “Blackberry Winter” та специфіки їх відтворення в перекладі українською мовою.

Матеріалом дослідження став роман Сари Джіо “Blackberry

Winter” і його переклад українською мовою, із яких були виокремлені мовностилістичні одиниці.

Методи дослідження. Для реалізації мети і поставлених завдань застосовано загальнонаукові методи (описовий, метод моделювання, аналіз, синтез). Окрім цього, використовується описовий (дескриптивний) метод із метою виявлення й аналізу засобів вираження одиниць. Для дослідження специфіки вираження художніх засобів і стилістичних фігур у художньому творі використовувався метод дискурс-аналізу. Використання методу лексико-семантичного аналізу дає можливість дослідити засоби вираження мовно-стилістичних одиниць на лексичному рівні. За допомогою перекладознавчого аналізу зіставляються й порівнюються оригінал тексту англійською мовою і переклад українською мовою, на основі чого визначаються особливості перекладу мовностилістичних одиниць. Для дослідження особливостей мовно-стилістичних одиниць і засобів їх вираження в художньому творі використовувався метод лінгвостилістичного аналізу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що подано цілісну характеристику засобів вираження мовностилістичних одиниць у романі Сари Джіо “Blackberry Winter”. Досліджено специфіку відтворення мовностилістичних одиниць у перекладі українською мовою. З’ясовано, як перекладацькі стратегії впливають на вираження цих одиниць на фонетико-морфологічному, лексичному, стилістичному та синтаксичному рівнях.

Практичне значення одержаних результатів. Результати, отримані в дипломній роботі, сприяють розвитку загальної теорії художнього перекладу, порівняльного мовознавства, лексикології, стилістики, лінгвостилістики, англійської та української мов. У

результаті процесу дослідження теми дослідження отримані результати можуть бути використані при викладанні практичного курсу перекладу у вищих навчальних закладах (розділи «Художній переклад», «Стиль англійської мови», «Стиль української мови», «Аналіз перекладених текстів»), лінгвостилістики англійської та української мов.

Апробація результатів дослідження. Виступ на конференції AD OBREM PER LINGUAS. Тема роботи: Специфіка перекладу мовно-стилістичних одиниць художнього стилю.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури, списку джерел ілюстративного матеріалу, додатку.

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, з'ясовано рівень вивчення досліджуваної проблеми в мовознавчій науці, визначено мету, завдання, методи, об'єкт і предмет дослідження, сформульовано наукову новизну й практичне значення одержаних результатів, описано апробацію результатів дослідження.

У цій роботі було з'ясовано сутність поняття мовно-стилістичної одиниці, описано його структуру й специфіку функціонування в художньому дискурсі, розкрито проблему перекладу лінгвостилістичних засобів. Обґрунтовано поняття “мовностилістична одиниця” у лінгвостилістиці й стилістиці, на основі чого проаналізовано мовні засоби, які використовуються для вираження мовно-стилістичних одиниць. Визначено й описано рівні мови та місце мовно-стилістичної одиниці в них. Також проаналізовано аналіз особливостей перекладу засобів вираження мовно-стилістичних одиниць. Представлено загальну характеристику художнього перекладу, його основних принципів і стратегій, з'ясовано поняття перекладацьких трансформацій, описано їх види. Було визначено специфіку засобів вираження

мовно-стилістичних одиниць у творі художньої літератури, роль ідіостилю і світогляду автора в стилістиці твору, обґрунтовано поняття художнього засобу (тропу) і стилістичної фігури, описано їх основні види.

В практичній частині ми розглянули детальніше особливості мовно-стилістичних одиниць у романах зарубіжних авторів та ключові риси авторського стилю в романі Сари Джіо “Blackberry Winter”. В останній частині роботи ми дослідили способи перекладу мовно-стилістичних одиниць у романі Сари Джіо.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

МОВНОСТИЛІСТИЧНИХ ОДИНИЦЬ В ЛІНГВІСТИЦІ ТА

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Поняття мовно-стилістичної одиниці в системі мови

Існують різні наукові концепції щодо визначення понять «система» і «структура» мови. Першим поняття системності мови обґрунтував Ф. де Соссюр через парадигматичні та синтагматичні відношення між мовними одиницями.

Однак питання синонімічності чи розмежування понять системи й структури мови залишається дискусійним. Так, варто погодитися з думкою С. Караман, яка обґрунтовує необхідність розмежування системи мови й структури мови, зазначаючи, що системою є «сукупність елементів, одиниць, частин (сегментів), які взаємопов'язані і взаємно регулюються спільною ознакою та метою», а структурою є «як організована система, її внутрішня будова» [10]. Структура кожної мови показує, як «поєднуються значущі елементи: як складаються слова та як вони поєднуються в речення» [41].

На думку А. Левицького, А. Сингаївської, Е. Славової, структура мови є «будова мови в її ієрархічному відношенні, за якої елементи нижчого рівня природним чином використовуються для структури одиниць вищого рівня: частини мови утворюються у звукові слова, а речення утворюються зі слів» [20: 19]. Поняття «система» мови вважається «ціле, представлене елементами, пов'язаними разом, щоб утворити більш складну єдність, розглядається з боку елементів, з боку його частин» [20: 19].

У сучасному мовознавстві дослідники чітко розмежують структуру й систему мови. Так, структура розглядається в системі мови, тобто, якщо система визначається «сукупністю, представленою взаємозалежними і взаємопов'язаними елементами», то структура є «набір зв'язків між елементами системи» [11: 52].

За переконанням І. Голубовської, В. Чемеса, мову варто вважати системою систем і системно-структурним утворенням. Відтак, у роботі послуговуємося дефініціями дослідників, відповідно до яких система визначається «внутрішньо організований набір мовних елементів (одиниць), пов'язаних між собою стійкими відносинами», тоді як структура представлена передусім «набір регулярних зв'язків між мовними елементами (одиницями), в яких вони знаходяться або які беруть участь відповідно до своєї функції в мові» [3: 198–199]. Як бачимо, поняття системи трактується через утворення мовних одиниць, натомість, поняття структури – через відношення між мовними одиницями, що підтверджує концепцію про визначення структури мови в складі системи мови.

З огляду на це, система мови репрезентована *фонетичним (фонологічним), морфологічним (морфемним), лексико-семантичним (лексемним) і синтаксичним (синтаксемним)* рівнями (за визначенням І. Голубовської, В. Чемеса). Розглянемо специфіку кожного мовного рівня з метою розуміння й подальшого обґрунтування поняття мовно-стилістичної одиниці в системі мови [3: 198–199].

Передусім проаналізуємо фонетичний рівень, мовною одиницею якого є фонема. Так, фонема є «односторонньою лінійно неподільною одиницею, призначення якої визначається утворенням, розпізнаванням і розрізненням слів і морфем» [33: 26]. Фонема формуєть одиницю морфологічного рівня мови – морфему, яка є

«неподільною та незмінною одиницею форми та значення» [39: Leu T.]. Мовною одиницею лексико-семантичного рівня є лексема, або слово, як «лексична одиниця мови у всіх її специфічних граматичних формах і флексіях, які їх представляють, а також специфічні семантичні варіанти, які можуть бути присутніми» [33; 36; 38].

Серед проміжних рівнів виокремлюються *морфологічний*, сформований на межі фонетичного та морфологічного, *словотвірний* – на межі морфологічного та лексико-семантичного і *фразеологічний* – на межі лексико-семантичного та синтаксичного. Варто зазначити, що відмінною особливістю проміжних рівнів від основних є те, що вони не мають власних мовних одиниць, оскільки вони формуються на одному рівні мови, а функціонують як одиниці іншого рівня. Наприклад, мовні одиниці фразеологічного рівня – фразеологізми – створюються в межах одного мовного рівня – синтаксису, а функціонують на лексико-семантичному рівні [40]. Окрім того, фразеологізм за структурою подібний до словосполучення і речення, а за значенням до одиниць лексико-семантичного рівня. Фразеологізм трактується як «одиниця мови, що складається з двох або більше окремо оформлених елементів і характеризується відтворюваністю, цілісністю значення, стабільністю лексичного складу та граматичної будови» [37].

Щодо словотвірного мовного рівня, то морфема як одиниця морфологічного рівня бере участь у творенні лексем (слів) – одиниць лексико-семантичного рівня. На основі морфологічного рівня мови сформувалася морфологія, яка вивчає функції фонем у морфемах, а також специфіку фонологічних чергувань у різних ділянках граматики [40]. Функціональними одиницями морфологічного рівня є морфонеми як фонemi, що чергуються в морфах однієї морфеми.

Мовними одиницями є «різні елементи мови, її компоненти» [4]. На кожному рівні мови функціонує своя мовна одиниця. До основних функціональних особливостей мовних одиниць М. Кочерган відносить системоутворювальні як такі, що призначені для «формування системних зв'язків і відношень» і системонабуті, за допомогою яких «система та системні зв'язки призначають об'єкт (одиницю, елемент)» [16]. Так, виокремлюються такі мовні одиниці, як фонема (звук), морфема (корінь слова, афікси), слово, словосполучення, речення.

Мовно-стилістичною вважаємо одиницю певного рівня мови – основного чи проміжного, – яка в художньому творі набуває стилістичного забарвлення і функціонує як лінгвостилістична мовна одиниця. Так, у цьому контексті С. Бузько робить акцент на понятті «стилістична маркованість», визначаючи його «наявність у мовній одиниці додаткової конотативної інформації емоційно-експресивного, оцінного чи стилістичного характеру, яка визначає здатність цієї одиниці створювати певний стилістичний ефект» [1: 111]. З огляду на це, мовно-стилістична одиниця характеризується стилістичною маркованістю, що означає наявність емоційних, експресивних чи оцінних відтінків.

Мовно-стилістичні одиниці - це конкретні складові мови, які використовуються для досягнення певних стилістичних ефектів або для вираження конкретного стилю мовлення. Основні компоненти мовно-стилістичних одиниць включають:

1. Лексичні одиниці: Важливою складовою стилістичного виразу є самі слова. Кожне слово може нести в собі емоційне, естетичне або інше стилістичне забарвлення. Наприклад, використання загальноприйнятих слів порівняно з архаїзмами або іншими специфічними

лексичними одиницями може впливати на загальний відтінок тексту.

2. Фразеологізми: Вирази та фрази зі сталими виразами можуть істотно впливати на стиль тексту. Вони можуть бути використані для створення образів або для підсилення виразності мовлення.
3. Синоніми та антоніми: Зміна слів з схожими або протилежними значеннями може суттєво змінювати стилістичний характер тексту. Наприклад, синоніми можуть збагачувати мовлення, тоді як антоніми можуть підкреслювати контраст або суперечність ідей.
4. Експресивна лексика: Слова, що викликають сильні емоції або надають виразний ефект, часто використовуються для підсилення стилістичних особливостей тексту. Це можуть бути слова, які викликають певні асоціації або акцентують увагу на конкретних аспектах повідомлення.
5. Архаїзми та історизми: Використання застарілих слів або слів із давніми коріннями може надати тексту історичний або античний колорит та створити особливу атмосферу.
6. Фонетичні засоби: Варіації у вимові слів, такі як повторення звуків (алітерація), ритм та інтонація, можуть служити для підсилення стилістичних аспектів мовлення.
7. Семантичні засоби: Зміни в значенні слів або використання слів у метафоричних або іронічних контекстах можуть додавати стилістичної глибини тексту.
8. Синтаксичні конструкції: Особливості синтаксичної структури, такі як паралелізм, антитеза, восклицання, паузи та інші розміщення слів у реченнях, можуть підсилювати виразність тексту.

Мовно-стилістичні одиниці грають важливу роль у створенні

стилістично насичених текстів та виразному мовленні загалом, допомагаючи авторам досягти конкретних мет цілей та впливати на читачів чи слухачів.

Варто зазначити, що мовно-стилістичні одиниці є об'єктом вивчення лінгвостилістики. Як зазначає С. Єрмоленко, «сучасна лінгвостилістика виходить за межі дослідження художнього стилю», що впливає на зміну термінології і ставить питання щодо можливостей для виокремлення стилістичного рівня в системі мови [5: 24]. Ключовим у контексті лінгвостилістики зокрема, і стилістики загалом, є поняття стилю як «функціонально-стилістичної системи використання лексико-фразеологічних, морфолого-синтаксичних мовних засобів, з яких сформувався кожен із стилів мови» [12: 25]. Як бачимо, у межах кожного стилю, зокрема художнього, використовуються мовні одиниці різних рівнів мови.

Лінгвостилістичний потенціал мови визначається наявністю необхідних для функціонування кожного стилю засобів вираження мовно-стилістичних одиниць. Погоджуємося з думкою Л. Мацько щодо правомірності визначення поняття функціонального стилю, адже стиль існує не поза мовою, а тісно пов'язаний із функціональною сферою мови. Більше того, функціональність пояснюється також через використання мовних засобів у різних життєвих сферах, для кожної з яких характерним є певний стиль. З огляду на це, функціональний стиль представлений «взаємозв'язком між мовними засобами певного стилю, які виконують комунікативні функції під впливом екстралінгвістичних чинників», при цьому ці засоби об'єднані саме стилем і його особливостями [24: 154].

Залежно від рівня мови мовно-стилістична одиниця може бути представлена фонетико-морфологічними, лексичними, стилістичними чи синтаксичними засобами. Варто зазначити, що в

цьому контексті важливим є зв'язок стилістики й лексикології, що реалізується у вигляді такого розділу стилістики, як лексична стилістика, або стилістична лексикологія. За визначенням Л. Мацько, у цьому розділі стилістики на відміну від лексикології, предметом вивчення якої є весь склад лексики певної мови, вивчаються ті мовні одиниці, котрі характеризуються стилістичною значимістю, тобто мають стилістичне, емоційно-експресивне чи оцінне навантаження [24: 37].

На фразеологічному рівні мовно-стилістичні одиниці реалізуються у вигляді фразеологізмів. У стилістичному аспекті вивчаються «обмежені сфери використання фразеологізмів, експресивні характеристики фразеологізмів, функції видозмінювання, надання додаткових стилістичних відтінків фразеологізмів» [12: 25].

Окрім того, у контексті нашого дослідження варто взяти до уваги наукову концепцію Р. Stockwell, який розглядає стилістику як «вивчення літератури на основі лінгвістики» [43: 601]. На нашу думку, це визначення стилістики розкриває сутність мовно-стилістичної одиниці як складника поняттєвого апарату лінгвістики, але при цьому акцент робиться на функціонуванні засобів вираження мовно-стилістичних одиниць у літературі. З огляду на це, формування стилістики на основі синтезу мови й літератури можна співвіднести з концепцією нашого дослідження, в якому аналізуються засоби вираження мовно-стилістичних одиниць у художньому творі.

Для дослідження й опису мовно-стилістичних одиниць і засобів їх вираження зазвичай використовується лінгвостилістичний аналіз тексту. За визначенням Т. Єщенко, лінгвостилістичний аналіз «спрямований на пошук та опис мовних складників змісту і форми

тексту, з'ясування різновидів зв'язків між окремими частинами» [6: 205].

На думку Л. Павліченко, «мета лінгво-стилістичного аналізу художнього твору полягає у виразі мовної системи є засобом реалізації символічно-естетичної функції художнього стилю, тобто пошуку образів і художніх засобів для створення образів, що відображають певний автором стиль» [30: 52]. Як бачимо, у художньому творі засоби вираження мовно-стилістичних одиниць репрезентують ідіостиль письменника, а відтак, автор може створювати нові слова (авторські неологізми), неординарні метафори чи епітети відповідно до лінгвістичних особливостей мови оригіналу. Використані мовно-стилістичні одиниці в конкретному творі можуть не мати повних відповідників у мові, якою перекладається твір, що спричинює труднощі при перекладі й спонукає до пошуку найбільш наближених еквівалентів.

1.2 Специфіка перекладу мовно-стилістичних одиниць

У художньому творі передусім репрезентуються особливості мовної особистості автора, представлені «системою засобів мовної виразності, об'єднаних світоглядною і творчою індивідуальністю художнього мовлення» [17: 28]. Відтак, Л. Коломієць наголошує на необхідності врахування стилю, до якого належить оригінал тексту при перекладі, зазначаючи, що переклад художнього твору вимагає спеціальних перекладацьких стратегій, що відрізняються від тих, що використовуються при перекладі текстів інших стилів [13].

Характеризуючи особливості художнього перекладу, В. Коптілов зазначає, художній переклад є окремим видом словесної творчості, що визначається відтворенням засобами однієї мови тексти, написані вихідною мовою [14: 5]. Як бачимо, одним із

ключових моментів у художньому перекладі є творчість перекладача, адже відтворення художнього твору іншою мовою передбачає пошук відповідників до художніх засобів і стилістичних фігур. Перекладач, у першу чергу, керується перекладацькими правилами й принципами відповідно до лінгвістичних норм мови, якою перекладається конкретний текст. Відтак, у процесі художнього перекладу часто виникають труднощі з передачею засобів вираження мовно-стилістичних одиниць, що пояснюється специфікою граматики, лексики, стилістики, синтаксису мови перекладу, відмінностями між лінгвістичними особливостями мови оригіналу й мови перекладу, ідіостилем письменника, його мовною особистістю, словниковим запасом, рівнем емоційно-експресивного вираження авторських ідей і думок, а також світоглядом письменника [26: 120].

Варто зазначити, що на мовну особистість автора оригінального твору накладається мовна особистість перекладача, що впливає на зміну смислового навантаження окремих мовно-стилістичних одиниць і специфіки її стилістичного вираження. Окрім того, на переклад впливають фразеологічні одиниці, використані автором оригіналу, а також особливості синонімічних конструкцій, діалектизмів, художніх засобів і стилістичних фігур.

На синтаксичному рівні можуть виникати труднощі з перекладом мовно-стилістичних одиниць, що пояснюється відмінностями між англійською і українською мовами, що змушує перекладача добирати інші синтаксичні засоби [7: 3]. Відмінності між мовою оригіналу й мовою перекладу простежуються також на лексичному рівні, де письменник зазвичай використовує неологізми, жаргонізми, сленгізми та інші авторські конструкції, які можуть бути відсутні в мові перекладу, тому в перекладача є такі варіанти, як наблизений до оригінального слова відповідник, конструкція

описового характеру або інша лексема.

Як зазначає С. Швачко, однією із функцій перекладу загалом є трансформаційна, за якої вихідні оригінальні одиниці перекладаються засобами мови транслятора [34: 198]. З огляду на це, для художнього перекладу важливим є максимально наближене до оригіналу відтворення передусім художніх засобів і стилістичних фігур, але враховуючи те, що будь-який переклад не буває точною копією оригіналу, то перекладач може вдаватися до різних перекладацьких прийомів і принципів, зокрема перекладацьких трансформацій. За визначенням І. Сіняговської, поняття «перекладацька трансформація» позначає перекладацький принцип, що передбачає «зменшення контекстуальних невідповідностей, які виявлено в тексті оригіналу по відношенню до тексту перекладу» [29: 66]. Натомість, І. Корунець називає перекладацьку трансформацію «перетворенням, яке дає змогу здійснювати перетворення одиниць мови оригіналу в одиниці мови перекладу та забезпечує повноту перекладу» [15: 210].

Зважаючи на тему нашої роботи, послуговуємося визначенням перекладацької трансформації, запропонованим у дослідженнях англійської лінгвістики, відповідно до якого перекладацька трансформація тлумачиться як “the process of converting, through the application of certain syntactic rules, an underlying abstract structure into a surface structure” [42].

Варто зазначити, що перекладацькі трансформації використовуються на всіх мовних рівнях, зокрема на лексико-семантичному, морфологічному, синтаксичному. Так, залежно від мовного рівня формуються різні класифікаційні групи перекладацьких трансформацій. Лексико-семантичний рівень представлений транскрибуванням, транслітерацією, калькуванням,

конкретизацією, генералізацією, модуляцією, логічною синонімією.

Так, Л. Науменко зараховує транскрибування і транслітерацію до такого виду лексико-семантичних перекладацьких трансформацій, як транскодування, визначене «відтворенням звукової / графічної форми слова мови оригіналу засобами мови перекладу» [27: 19].

Під поняттям «калькування» варто розуміти «передає символічне значення лексичної одиниці, не зберігаючи її вимови чи написання, але відтворюючи її структурну модель» [27: 20]. Зазначимо, що цей вид перекладацьких трансформацій використовується не дуже часто, що пояснюється необхідністю відтворення сенсового рівня художнього твору, відповідно для цього недостатньо лише передачі форми лексичної одиниці. На нашу думку, калькування краще використовувати в поєднанні з іншими перекладацькими трансформаціями в комплексі, щоб досягти повноцінності перекладу як на рівні форми, так і на рівні змісту.

Конкретизацією є заміна мовної одиниці оригіналу з широким/загальним значенням мовною одиницею з вузьким/конкретним значенням у перекладі [8: 39]. Протилежним за своєю сутністю є перекладацька трансформація генералізації, яка передбачає заміну одиниці мови оригіналу з вузьким/конкретним значенням в перекладі такою, що має широке/загальне значення [9: 334].

В основу модуляції покладено принцип логіки, відповідно до якого семантика слова з мови перекладу є логічним продовженням значення слова з мови оригіналу. Логічна синонімія також вибудовується за логічним принципом на основі синонімічного зв'язку між мовними одиницями оригіналу й перекладу.

Щодо стилістичного рівня, то для відтворення мовно-

стилістичних одиниць, за допомогою яких письменник передає мовну особистість героя, історичну епоху, емоційно-експресивні характеристики, перекладач може використовувати такі трансформації як:

- логізація – перекладацька трансформація, призначена для заміни емоційно-експресивної та етнічно маркованої лексики тексту оригіналу стилістично нейтральною лексикою в перекладі;

- експресивація – перекладацька трансформація, в основу якої покладено заміну стилістично нейтральної лексики емоційно забарвленою;

- модернізація – перекладацька трансформація, що передбачає заміну застарілих, архаїчних слів сучасними відповідниками;

- архаїзація є перекладацькою трансформацією для заміни сучасних слів застарілими й архаїчними відповідниками [19: 33–34].

Серед запропонованих класифікацій перекладацьких трансформацій варто виокремити класифікацію на лексичному рівні, до якої, за визначенням В. Карабан, належать:

- конкретизація значення слова;
- генералізація значення слова;
- додавання слова;
- вилучення слова;
- заміна слова однієї частини мови на слово іншої частини мови;
- перестановка слова [8: 38–54].

У контексті нашого дослідження варто також звернути увагу на такі види перекладацьких трансформацій, як компресія і декомпресія. Ці трансформації реалізуються за протилежним принципом. Так, якщо компресія передбачає «зменшення кількості мовних символів у вираженні похідного твору або видалення

надмірної явної інформації у вигляді додаткових слів або фраз мовою оригіналу», то використання декомпресії призводить до «збільшення кількості мовних знаків у вираженні вторинного твору або перекладі слова мовою оригіналу, що має принаймні дві лексеми в мові перекладу, через необхідність пояснити неявну інформацію джерела в тому, як пояснить це на лексичному рівні для читачів, які цього не знають» [27: 16–18].

На синтаксичному рівні простежується використання перекладацької трансформації пермутації, під поняттям якої варто розуміти «заміну місць лексем у словосполученні або елементів у фраземі» [27: 20]. Наголошуємо на тому, такий вид перекладацьких трансформацій використовується передусім у мовах, які належать до різних мовних груп і мають відмінні особливості будови синтаксису. Наприклад, для української і англійської мов характерним є різний порядок слів у реченні: якщо в українській мові немає усталеної синтаксичної будови речення, то англійська мова послуговується чіткою синтаксичною схемою. З огляду на це, перекладач не може відтворити текст у перекладі з тією ж синтаксичною будовою речень, що представлена в оригіналі. Відповідно з цією метою використовується перекладацька трансформація – пермутація.

В. Лобода пропонує поняття комплексної перекладацької трансформації, від яким варто розуміти «перехід мовної одиниці оригіналу в мовну одиницю перекладу, що призводить до часткового або повного перетворення речення або його частин, при цьому використовується декілька різних перекладацьких трансформацій у консплексі» [23: 74].

Однак для художнього перекладу важливими передусім є не лише перекладацькі стратегії і чіткі правила перекладу відповідно до лінгвістичних особливостей мови, якою перекладається текст, а

врахування його художності, емоційно-експресивної виразності, збереження авторської ідейної парадигми, образності. Завданням художнього перекладача є максимально передати зміст художнього твору, його стилістику, зокрема мовно-стилістичні одиниці без втрати засобів їх вираження.

За умови відсутності повного відповідника в мові перекладу можуть використовуватися спеціальні перекладацькі прийоми, наприклад, фрази описового характеру, перекладацькі трансформації, максимально наближені мові оригіналу еквіваленти тощо. Відмінність художнього перекладу полягає в необхідності збереження не тільки змісту, а й форми, тобто художньої організації тексту.

Переклад мовно-стилістичних одиниць є важким завданням, оскільки вимагає глибокого розуміння стилістичних особливостей вихідного тексту та вміння передати їх в перекладі, зберігаючи сенс і стиль мовлення. Ось кілька ключових аспектів та особливостей перекладу мовно-стилістичних одиниць:

- розуміння стилю вихідного тексту: Перекладач повинен мати глибоке розуміння стилю мовлення та стилістичних особливостей вихідного тексту. Це включає в себе розпізнавання виразів, фразеологізмів, лексичних нюансів та експресивних засобів;
- дотримання еквівалентності: Перекладач повинен вибирати вирази, які еквівалентні стилістичним особливостям вихідного тексту. Це може включати в себе використання відповідних лексичних одиниць, семантичних засобів та конструкцій;
- врахування культурних відмінностей: Переклад мовно-стилістичних одиниць також вимагає врахування культурних відмінностей між джерелом і цільовою мовами.

Деякі стилістичні елементи можуть мати різні відтінки в різних культурних контекстах;

- відтворення емоційного навантаження: Мовно-стилістичні одиниці часто несуть емоційне забарвлення. Перекладач повинен старанно відтворити цю емоційність, зберігаючи стиль та ефективність тексту;
- вибір мовних засобів: Перекладач повинен вміло вибирати мовні засоби для передачі стильових відтінків оригінального тексту. Це може включати в себе використання лексичних, синтаксичних та фонетичних засобів;
- дотримання синтаксичної структури: Важливо зберігати синтаксичну структуру та структуру речень вихідного тексту, оскільки вони також впливають на стиль мовлення;
- переклад іронії та гумору: Іронічні або гумористичні елементи в оригінальному тексті можуть бути складно відтворити в перекладі, оскільки вони часто базуються на мовних асоціаціях та культурних контекстах;
- робота з лексичними та структурними аналогами: Перекладачі можуть використовувати лексичні або структурні аналоги для передачі стилістичних особливостей тексту, коли буквальний переклад неможливий;
- редагування та корекція: Після завершення перекладу важливо провести ретельний редагування та корекцію тексту, щоб переконатися, що стилістичні особливості були передані вірно та ефективно.

Специфіка перекладу мовно-стилістичних одиниць сильно залежить від конкретного тексту, його жанру, автора та мети перекладу. Важливо бути чутливим до стилістичних нюансів та володіти відповідними мовними навичками для успішного

перекладу таких одиниць.

1.3 Засоби вираження мовно-стилістичних одиниць у художньому дискурсі

Стилістичні та образні засоби мови вже багато століть є об'єктом пильного дослідження. Щороку в області стилістики з'являються нововведення, викликаючи численні дебати і дискусії, оскільки мова не припиняє свого розвитку і трансформації.

Словниковий запас мови представляє собою одну з найбільш складних та багатогранних її частин. Вивчення виразних можливостей мови лежить в області інтересів не тільки граматики, фонетики чи лексикології, але також і стилістики. Відмінність стилістики від зазначених дисциплін полягає в її зосередженні на багатофункціональності виразних засобів, на можливостях їх застосування у різноманітних стилях мовлення, а не тільки на аналізі їхньої лінгвістичної природи [8].

Стилістика тісно пов'язана із специфічними концепціями, що не обмежуються вузько лінгвістичними інтерпретаціями мовних категорій. Вона займається вивченням стилістичних прийомів, виразних засобів, досліджуючи їхню суть, функції, класифікацію і різноманітні тлумачення.

Стилістичний прийом представляє собою цілеспрямоване використання мовних явищ, включаючи виразні засоби. Виразні засоби відзначаються вищим ступенем передбачуваності порівняно зі стилістичним прийомом. Вони застосовуються для підсилення експресивності висловленого, відокремлюючись від переносних значень слів [8, с. 145].

Стилістичний прийом можна визначити як усвідомлене та навмисне підсилення будь-якої структурної або семантичної характеристики мовної одиниці (нейтральної чи експресивної), яка внаслідок цього досягає узагальнення та стає типізованою, формуючи таким чином засіб виразності, що впливає на оточуючих. Цей прийом обмежується одним конкретним рівнем мови. До нього належать стилістичні фігури і тропи, синтаксичні або стилістичні фігури, що збільшують емоційний та експресивний вплив висловлювання через використання нестандартної синтаксичної конструкції.

На думку Л. Мацько, художня мова становить центральну складову стилістичної структури національної мови, взаємодіючи і впливаючи на всі інші стилі мовлення. Вона включає в себе елементи інших стилів з метою створення образів, що охоплюють всі аспекти людського життя, включаючи політику, право, науку, виробництво та інше. Художній стиль різноманітний, включаючи офіційний, урочистий, книжковий, інтимний, жартівливий, іронічний, фамільярний, саркастичний та сатиричний колорити. Авторське сприйняття об'єктів реальності естетизує мовний матеріал і присвоює мовним одиницям стильові значення. Художній стиль застосовується в широкому спектрі контекстів, включаючи індивідуальну та колективну творчість, літературу, мистецтво, культуру та освіту. Його основна мета полягає впливати на читачів через художнє мовлення, створюючи образи, що впливають на їхні розум, почуття, волю, формуючи ідеї, моральні якості та естетичні уподобання.

Основні риси художнього стилю включають образність, поетичність, естетичність мовлення та виразність у вираженні. У художньому стилі всі аспекти представляються через призму соціальної орієнтації, світогляду, інтелекту та світосприйняття

автора, спрямовуючи увагу на особистість читача або слухача. Тому в художньому стилі, зокрема в художніх творах, наявна не лише об'єктивність реального світу, але й суб'єктивність сприйняття людиною.

Мовні засоби художнього стилю включають в себе розмаїття лексичних одиниць, основними серед яких є конкретні назви осіб, об'єктів, дій, явищ та ознак. Художні тексти складаються з системи образів, що створюються на тлі загальноживаної нейтральної лексики, за допомогою експресивних слів, різних видів синонімів, антонімів, омонімів та фразеологізмів. Для досягнення стилістичних ефектів використовуються історичні або застарілі слова, а також архаїзми. [23]

У сучасному науковому дискурсі існують різні класифікації художніх засобів і стилістичних фігур відповідно до конкретних критеріїв. Так, беручи за основу стилістичний принцип В. Кухаренко пропонує таку класифікаційну модель засобів, представлених на різних рівнях мови:

- *лексичні* (метафора, метонімія, синекдоха, іронія, епітет, гіпербола, оксиморон);
- *синтаксичні* (Rhetorical Question, Chiasmus, Suspense, Apokoinu Constructions);
- *лексико-синтаксичні* (Antithesis, Climax, Anticlimax, Simile, Litotes, Periphrasis) [18: 78].

Як бачимо, у цій класифікації враховується рівнева система мови, передусім лексичний і синтаксичний рівні, а також засоби, які функціонують на межі лексичного та синтаксичного мовних рівнів.

Система засобів вираження мовно-стилістичних одиниць, представлена *епітетом, порівнянням, метафорою, метонімією, синекдохою, персоніфікацією, гіперболою, літотою, мейозисом, алегорією*. Розглянемо особливості кожного з цих виражальних

засобів. Відтак, поняття «*epitete*» визначається художнім означенням, основною функцією якого є «образна характеристика особи, предмета, дії, явища або вираження емоційного ставлення до них» [31: 45–46].

Існує декілька класифікацій епітетів, в основу яких покладено структурні, морфологічні та стилістичні особливості. Так, за морфологічним критерієм епітети поділяються на *прикметникові, прислівникові, іменникові* [28: 75]. Окрім того, засобом вираження епітета може бути словосполучення, представлене іменником з прикметником. За структурними особливостями епітети можуть бути *простими, складними та складеними* [28: 78]. Відповідно до стилістичного критерію виокремлюються групи епітетів, представлені *постійними, метафоричними, метонімічними та гіперболічними*. З огляду на це, у художньому творі мовно-стилістичні одиниці виражаються за допомогою епітетів, які залежно від ідіостилю й художнього задуму письменника набувають виразності, образності й художності.

Зазначимо, що на граматичному рівні можливості засобів вираження епітетів є широкими, адже цей художній засіб може бути представлений майже всіма частинами мови (прикметником, іменником, дієприкметником, прислівником), що впливає на виражальні особливості епітета на синтаксичному рівні. З огляду на це, засобами вираження епітета можуть бути, наприклад, підрядні речення.

Щодо художнього засобу *порівняння*, то його визначальною характеристикою його творення є принцип подібності, коли мовна одиниця на позначення одного явища пояснюється через мовну одиницю на позначення іншого явища. Зазвичай граматично порівняння виражається за допомогою таких засобів, як порівняльні сполучники мов, немов, наче, ніби, як.

Під поняттям *метафори* варто розуміти «художній засіб, який передбачає використання мовних одиниць у переносному значенні» [25: 132]. Метафора як художній засіб має міждисциплінарний характер, чим пояснюється її вивчення не лише в межах лінгвостилістики, а й літературознавства. Так, у літературознавчому аспекті метафорою вважається «троп поетичного мовлення, слова або словосполучення якого розкривають сутність одних явищ та предметів через інші за схожістю чи контрастністю» [22: 43].

Зазначимо, що специфікою метафори є її творення за принципом подібності, тобто певна ознака розкривається через іншу. На основі подібності виокремлюється такий різновид метафори, як *метонімія*.

Так, поняття *метонімії*, як і метафора, тлумачиться через «заміну одного предмета, явища чи ознаки іншим», однак, відмінністю є творення метонімії за просторовою суміжністю [25: 132]. Однією з класифікацій метонімії є поділ за критерієм «конкретний – абстрактний», а відтак, виокремлюються такі чотири групи видів метонімії:

- *абстрактна – конкретна* (коли за принципом подібності абстрактне явище/ознака/предмет замінюється конкретним поняттям);

- *конкретна – абстрактна* (коли за принципом подібності конкретне явище/ознака/предмет замінюється абстрактним поняттям);

- *абстрактна – абстрактна* (коли за принципом подібності абстрактне явище/ознака/предмет замінюється іншим абстрактним поняттям); *конкретна – конкретна* (коли за принципом подібності конкретне явище/ознака/предмет замінюється іншим конкретним поняттям).

Натомість, ключовим принципом творення *синекдохи* є кількісний, тобто реалізується через зіставлення кількох явищ чи предметів за ознаками кількості, коли, наприклад, замість назви цілого використовується назва частини або навпаки множина замінюється одніною. Варто зазначити, що синекдоха вважається різновидом метонімії. В основу *персоніфікації* покладено художній прийом уособлення, який передбачає надання неживим істотам ознак живих істот, наприклад, тварини, рослини, явища природи уособлені до людей.

Гіпербола визначається «образним перебільшенням, мета якого посилити експресію та увиразнити ознаку» [25: 129]. За допомогою автор художнього твору збільшує рівень експресивності, щоб вразити читача, привернути його увагу, викликати певні емоції чи почуття. Засобами враження гіперболи можуть бути префікси, гіперболічно навантажені конструкції, суфікси. На морфологічному рівні гіпербола твориться за допомогою найвищого ступеню порівняння прикметників і прислівників.

Протилежним за своєю функціональною сутністю є *літота* як засіб образного применшення ознаки певного предмета чи явища, що також робиться для увиразнення окремих характеристик чи посилення експресії.

Стилістичні фігури функціонують переважно на синтаксичному рівні й використовуються з метою надання художньому тексту більшої експресивності, емоційності, виразності, а також для індивідуалізації мовної особистості героя. Однією з найбільш вдалих для нашого дослідження вважаємо класифікацію стилістичних фігур, яка передбачає їх поділ на групи за принципом відхилення від усталених мовних норм. Однак, насамперед з'ясуємо, що варто озуміти під поняттям мовної норми. Таким чином, мовні норми є «уніфікованими, найбільш поширеними, фіксованими

стандартами реалізації мовної системи, обраними в процесі суспільної комунікації» [32]. З огляду на це, стилістичні фігури характеризуються відхиленням, наприклад, від синтаксичних норм, адже письменник може змінювати порядок слів у реченні з метою вираження художньої ідеї.

Відтак, розглянемо специфіку кожної групи в класифікації стилістичних фігур за критерієм відхилення від мовної норми. *Перша група* представлена стилістичними фігурами, створеними на основі відхилення від синтаксичних мовних норм: *інверсією, анаколуфом, еліпсисом, асиндетоном (безсполучниковістю)*.

До *другої групи* належать стилістичні фігури, у яких ключовим є відхилення від логічного принципу лексико-семантичних норм:

1. *Повтор* мовних одиниць, який буває двох видів – простий (виконує підсилювально-сміслову функцію) і композиційний (виконує композиційну функцію). У свою чергу прості повтори поділяються на:

- *звукові* (утворюються на основі повторення однакового звуку в сусідніх словах або фразах);

- *словесні* (утворюються на основі повторення однакових слів у сусідніх словосполученнях або реченнях): наприклад, *полісиндетон, плеоназм, тавтологія* тощо;

- *фразові* (утворюються на основі повторення частин фрази): наприклад, *анафора, епіфора, анепіфора, епанафора* тощо.

2. *Зіставлення* мовних одиниць, представлене їх накопиченням, що не відповідає мовним нормам і логічному принципу: *ампліфікація, градація, параномазія*.

3. *Протиставлення* мовних одиниць, яке твориться на основі смислового контрасту: *антитеза, оксиморон*.

Отже, розглянемо деякі стилістичні фігури, найбільш характерні для художнього дискурсу. Відтак, однією з найчастіше

вживаних є стилістична фігура *анафори*, або *єдинопочатку*, сутність якої полягає у повторення однакових звуків на початку речення. Натомість, *епіфорою* є повторення однакових звуків у кінці речення.

Для стилістичної фігури *інверсії* характерним є порушення порядку слів у реченні. *Еліпсис* передбачає пропуск слова в реченні, що пояснюється прагненням письменника уникнути нагромадження слів задля збереження художньо-образної парадигми твору й дати волю фантазії й уяві читача. Для підсилення чи зниження інтенсивності вираження певної ознаки, наростання певного явища використовується стилістична фігура *градації*, коли автор хоче передати поступове наростання емоційності, експресії, драматизму чи трагізму.

Із метою створення контрасту, різкого переходу між художніми ідеями, образами, протиставлення характеристик письменник використовує *антитезу* – «стилістичну фігуру, в основу якої покладено зіставлення контрастних або протилежних понять» [25: 128].

Для досягнення ефекту неочікуваності та посилення експресивності, образності, емоційної вираженості мовно-стилістична одиниця може виражатися за допомогою *оксиморону*, сутність якого полягає в поєднанні неpojєднуваного в значенні слів, у результаті чого «виникає новий смисловий відтінок або несподіваний емоційний ефект» [25: 133].

Як бачимо, засоби вираження мовно-стилістичних одиниць у художньому творі можуть бути представлені художніми засобами (тропами) і стилістичними фігурами на лексико-семантичному, морфологічному й синтаксичному рівнях мови, через які передаються ідіостиль письменника, його мовна особистість і мовна картина світу, а також образність, експресивність, художність твору.

Висновки до першого розділу

Комплексний аналіз теоретичних основ дослідження свідчить про різноманітність визначення й аналізу ключового поняття мовно-стилістичної одиниці в лінгвостилістиці й стилістиці, під яким розуміємо *одиницю певного рівня мови – основного чи проміжного, – яка в художньому творі набуває стилістичного забарвлення і функціонує як лінгвостилістична мовна одиниця.*

1. Мовно-стилістична одиниця характеризується стилістичною маркованістю. Мовно-стилістичні одиниці функціонують на різних мовних рівнях, що впливає на специфіку засобів їх вираження в художньому творі. Для аналізу засобів вираження мовно-стилістичних одиниць використовується метод лінгвостилістичного аналізу. У літературних творах мовно-стилістичні засоби виразу відображають унікальний стиль автора, що дозволяє автору використовувати нові слова (авторські неологізми), незвичайні метафори та характерні вирази відповідно до мовних особливостей оригінального тексту. Використані мовно-стилістичні засоби в конкретному творі можуть не завжди мати точні еквіваленти в мові, на яку перекладається твір, що ускладнює процес перекладу та спонукає до пошуку найбільш схожих відповідників.

2. У художньому перекладі велике значення має дотримання якнайточнішого відтворення передусім художніх засобів та стилістичних фігур оригіналу. Однак слід пам'ятати, що жоден переклад не може бути абсолютно точною копією оригіналу, і, отже, перекладачеві може доводитися використовувати різноманітні перекладацькі стратегії та принципи, зокрема перекладацькі трансформації. На основі аналізу визначень поняття «перекладацька трансформація», запропонованих різними українськими й іноземними науковцями, у роботі послуговується визначенням

перекладацької трансформації, запропонованим у дослідженнях англійської лінгвістики, відповідно до якого перекладацька трансформація тлумачиться як *“the process of converting abstract basic structures into surface structures through the application of specific syntactic rules”* [42].

3. З’ясовано, що перекладацькі трансформації використовуються на всіх мовних рівнях, передусім на лексичному, граматичному, синтаксичному й стилістичному. У художньому перекладі важливим аспектом є не лише дотримання перекладацьких методів та відповідності лінгвістичним особливостям мови, на яку перекладається текст. Також важливо враховувати художність, виразність та збереження авторської ідейної парадигми та образності. Основним завданням художнього перекладача є максимально передати сутність художнього твору, його стиль, включаючи мовно-стилістичні особливості, не втрачаючи при цьому їхню виразність.

4. Проаналізовано засоби вираження мовно-стилістичних одиниць на різних рівнях мови, на основі чого зроблено висновок про переважання таких художніх засобів і стилістичних фігур, як *епітет, метафора, порівняння, антитеза, риторичні звертання, риторичні оклики, риторичні запитання*. Стилiстичнi фiгури переважно впливають на синтаксичний рiвень мови та використовуються з метою збiльшення виразностi, емоцiйностi та експресивностi художнього тексту, а також для виокремлення мовної iндивiдуальностi героя. Зробленi висновки на основi анализ теоретичних основ дослідження та з’ясування ключових понять, пов’язаних із терміном «мовно-стилістична одиниця», специфіки перекладу мовно-стилістичних одиниць, домінантних у художньому перекладі перекладацьких трансформацій, а також засобів вираження мовно-стилістичних одиниць у художньому творі,

спонукають нас до лінгвостилістичного аналізу конкретного художнього твору, зокрема визначення й опис засобів вираження мовно-стилістичних одиниць та специфіки їх переклад.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ МОВНО-СТИЛІСТИЧНИХ ОДИНИЦЬ В РОМАНІ САРИ ДЖІО “BLACKBERRY WINTER”

2.1 Структурно-образні характеристики роману Сарі Джіо “Blackberry Winter”

Розуміння та інтерпретація змісту художніх текстів у лінгвістичному аналізі складає основу дослідження літературних творів, що включає в себе розгляд лінгвістичних, стилістичних,

культурних, історичних та інших аспектів тексту для визначення глибокого змісту твору та розкриття способу вираження автором власних ідей та концепцій.

Аналіз лінгво-стилістичних одиниць є суттєвим елементом літературознавчих та філологічних досліджень, оскільки він сприяє ретельному та систематичному дослідженню мовної форми літературних текстів та розкриттю їх сенсу, вираженого мовними засобами. Цей аналіз відкриває важливі аспекти літературних творів та глибоко впливає на розуміння літературного процесу та його інтерпретацію.

Розглянемо детальніше ключові риси авторського стилю в романі Сари Джіо “Blackberry Winter”.

Роман насичений **символізмом** та яскравими **образами**.

(3) *Light pink blossoms swirled in the air. I sighed, smiling to myself. Just like snow.* (SJ, URL)

Ніжно-рожеві квіти у повітрі символізують легкість та красу, а їх порівняння зі снігом створює образ краси в природі та примхливості моменту.

(4) *The apartment took on the feeling of a cage.* (SJ, URL)

Квартира символізує обмеженість і ув'язнення головного героя.

(18) *I glanced at the window display, a mannequin in a silver gown, and felt my heart flutter with fear.* (SJ, URL)

Вікно і манекен у срібній сукні служать символами краси або ідеалу, що може викликати страх у героїні.

(23) *...Like a ghost, invisible in my grief.* (SJ, URL)

Порівняння героїні з привидами символізує її відчуття ізоляції та страждання.

Окрім вивчення тем материнства, втрати та стійкості, твір досліджує культурний контекст місця дії.

(47) *It is called blackberry winter. This is the name meteorologists came up with for the unexpected return of winter in the spring. (SJ, URL)*

Цей приклад демонструє специфічний метеорологічний термін, пов'язаний з певним географічним регіоном.

(49) *How beautiful it is here, you are very lucky that you had all this as a child. But it didn't make me happier. People think that wealth automatically makes people happy. Spend the night in this house and you'll change your mind. (SJ, URL)*

Цитата натякає на соціокультурні стереотипи щодо багатства в певному суспільстві.

(56) *These walls remember so much. How can you value his story in dollars? (SJ, URL)*

Цей коментар відносно історичної цінності будівлі вказує на культурні погляди на спадщину та її важливість.

(57) *When my grandmother fell ill many years ago, the old house also became completely different. As if the soul had left the old walls. (SJ, URL)*

Переконання про те, що домівка може мати "душу", вказує на певні культурні вірування.

(67) *For builders, old houses are like weeds. Can't wait to tear them down and build some fancy tall apartment complex. They don't realize that they are bulldozing the history and memories of other people. (SJ, URL)*

Це вказує на конфлікт між сучасними та традиційними поглядами в суспільстві на спадщину і історію.

(79) *Warren got to his feet, hugged the bear, pressed his face against his muzzle, put his finger under the tattered ribbon, as he must have done as a child. It was just cloth and stuffing, a crudely sewn toy. But for Warren, this teddy bear was worth more than his entire fortune. (SJ, URL)*

Сентиментальна цінність старих іграшок вказує на культурну важливість спогадів та дитячих років.

(86) *I looked up at the mansion, so beautiful and perfect that the mere sight of it frightened me.* (SJ, URL)

Розкошні будинки є важливими символами в певних культурах, що вказують на соціальний статус і багатство.

(88) *Her every step was accompanied by the rustle of an elegant ivory dress. I immediately noticed her tiny waist, which was emphasized by a wide blue belt. There was something regal in the lady's high hairdo.* (SJ, URL)

Стиль одягу і зачіска вказують на певні модні тенденції та культурні норми в даному суспільстві.

(92) *Then I had no doubt that my cape would not yield to those thinnest capes that I saw in the windows. But in Charles's house, she looked like a duster.* (SJ, URL)

Це показує контраст між різними соціальними класами або культурними нормами в одному суспільстві.

(97) *Greta came back and helped me put on a corset, which turned out to be too small for me and unpleasantly squeezed my chest. I was worried that I would look like one of the call girls who frequented the saloons on Fifth Avenue.* (SJ, 2)

Структура оповіді відіграє значну роль у сприйнятті читача твору. Роман побудований як подвійна хронологія, що чергується з пошуками Вірою Рей свого сина під час зимової бурі в 2010 році та історією Клер Олдрідж, журналістки, яка висвітлювала подібне зникнення під час попередньої “Blackberry winter” в 1933 році.

Подвійна хронологія створює напругу, оскільки читачі намагаються знайти зв'язки між двома історіями. Коли Віра знаходить підказки про минуле зникнення, читач занурюється глибше в історію Клер і бачить, як вона пов'язана з пошуками Віри.

(3) *I was about to turn around when a light went on in one of the windows on the second floor. (SJ, URL)*

Наявність несподіваного світла відображає можливу загрозу або незвіданість.

(6) *The gate opened with a creak, as if it hadn't been used for ages. (SJ, URL)*

Старий, скрипучий звук завжди додає напруги в атмосфері.

(20) *Her eyes widened in horror, and a quiet gasp escaped her lips. ((SJ, URL)*

Жах у її очах свідчить про щось страшне або неочікуване.

(27) *A shadow moved behind the curtain. My heart stopped. (SJ, URL)*

Рух тіні позаду занавіси створює відчуття напруги та неспокою.

(43) *I heard footsteps, they were approaching. (SJ, URL)*

Зближення невідомих кроків завжди додає напруги.

(50) *In the dead of night, a piercing scream broke the silence. (SJ, URL)*

Різкий крик вночі є яскравим індикатором небезпеки.

(70) *At first, I dismissed that thought. Too many years have passed. I was probably just a distant memory to him. He doesn't know anything about Daniel, and how will he feel when it turns out that I kept my son from him for so long? (SJ, URL)*

Тут відчувається напруга через секрети минулого і страх перед можливою реакцією.

(73) *He called her a freak. He pointed to her fingers and said they were as fat as sausages. She started crying. I couldn't let him talk to my wife like that. (SJ, URL)*

Конфлікт між персонажами та образливі слова додають напругу.

(740) *She looked bad. The dress was torn. Hair is disheveled. She cried. It looked like she was running away from someone.* (SJ, URL)

Опис стану жінки свідчить про щось налякане або травмоване, що вносить напругу.

(75) *My heart broke when I remembered the impending demolition of the cafe.* (SJ, URL)

Серце, що зламалося через майбутнє руйнування, відображає емоційний стрес.

(76) *I watched with wide eyes as Warren ran his hand over the crevices in the wall, as if on instinct. A few seconds later there was a creak, and Warren flung open the tiny door. Cache. My heart began to pound.* (SJ, URL)

Відкриття прихованого відсіка завжди додає напруги, особливо коли це супроводжується серцебиттям персонажа.

(77) *The world ceased to exist for me the day you disappeared, my beloved son. Whoever took you stole both my heart and my life.* (SJ, URL)

Втрата дитини та невідомість долі створюють атмосферу напруги і болю.

Джіо використовує таку структуру для дослідження теми материнства, втрати. Зіставляючи досвід Віри з досвідом Клер та інших персонажів з минулого, автор підкреслює схожості і відмінності між їхніми життєвими труднощами. Це дає читачеві глибше розуміння того, наскільки ці теми є універсальними, водночас сформованими конкретними історичними контекстами.

(46) *Do you remember her? Vera? – I remember. Although, I think it's not so much a memory as ... a feeling. Instinct. The heart always remembers the mother.* (SJ, URL)

Цей приклад висвітлює силу материнської пам'яті та зв'язку.

(57) *When my grandmother fell ill many years ago, the old house also became completely different. As if the soul had left the old walls.* (SJ, URL)

Це висвітлення втрати великої матері, яка була як душа сім'ї, що відображалось навіть на домі.

(59) *You are not the girl he married. She has been gone for a long time, she drowned in sadness.* ((SJ, URL)

Втрата самої себе, можливо, в результаті материнства або інших життєвих обставин.

(70) *At first, I dismissed that thought. Too many years have passed. I was probably just a distant memory to him. He doesn't know anything about Daniel, and how will he feel when it turns out that I kept my son from him for so long?* (SJ, URL)

Тут висвітлюється комплексність материнства та відносин, коли дитина відділена від одного з батьків.

(77) *The world ceased to exist for me the day you disappeared, my beloved son. Whoever took you stole both my heart and my life.* (SJ, URL)

Глибока втрата дитини є найбільшим болем для матері.

Сара Джіо вдається до спогадів у кожній часовій шкалі, щоб розвивати мотивацію та стосунки персонажів. Ці спогади створюють контекст для подій сьогодення, поглиблюють співчуття читачів до героїв.

(46) *Do you remember her? Vera? – I remember. Although, I think it's not so much a memory as ... a feeling. Instinct. The heart always remembers the mother.* (SJ, URL)

Спогад про матір.

(56) *These walls remember so much. How can you value his story in dollars?* (SJ, URL)

Метафора про те, що стіни дому зберігають історії та спогади.

(60) *I easily remembered his face, although it had been four years since I fell in love with his kind eyes, courageous chin, his smile, which instantly fascinated me.* (SJ, URL)

Спогад про коханого.

(70) *At first, I dismissed that thought. Too many years have passed. I was probably just a distant memory to him. He doesn't know anything about Daniel, and how will he feel when it turns out that I kept my son from him for so long?* (SJ, URL)

Спогад про минулі відносини та їхній спільний час.

(79) *Warren got to his feet, hugged the bear, pressed his face against his muzzle, put his finger under the tattered ribbon, as he must have done as a child. It was just cloth and stuffing, a crudely sewn toy. But for Warren, this teddy bear was worth more than his entire fortune.* (SJ, URL)

Спогади дитинства, які асоціюються з іграшковим ведмедиком.

Загалом, мовні конструкції та стилістичні рішення Сари Джіо в романі “Blackberry Winter” служать не лише для створення художнього образу, але і для вираження глибоких ідей, тем та символіки, які викликають рефлексію та розуміння читачів. Вони додають літературному твору багатогранність та допомагають передати складні емоційні та філософські аспекти оповіді.

Стиль письма авторки відзначається поетичною мовою, яскравими образами, увагою до деталей і використанням коротких речень для створення напруги та гостроти.

Символізм та художні образи збагачують твір та покращують розуміння читачем тем і героїв. За допомогою символів (кущ ожини) та зображень (удари блискавки, падіння сніжинок), Джіо створює реальний світ, сповнений глибокого сенсу.

2.2 Особливості мовно-стилістичних одиниць у романах зарубіжних авторів

Класифікація мовно-стилістичних одиниць у літературі є важливою складовою філологічного аналізу. Вона розрізняє, систематизує та розуміє основні мовні та стилістичні засоби, які використовуються письменниками для досягнення конкретних літературних ефектів.

Класифікація мовно-стилістичних одиниць за основними аспектами:

- Фонетичні одиниці – звуки, інтонація, ритм, акустика, фонетичні закономірності мови, що використовуються для створення музичності та виразності тексту.
- Морфологічні одиниці – це слова, їхні форми, закінчення, числа, відміни, роди, частини мови і інші морфологічні характеристики мови.
- Синтаксичні одиниці – це структура речень, відношення між словами у реченні, типи речень, порядок слів і різні синтаксичні конструкції.

Фонетичні одиниці

Асонанс ґрунтується на повторенні голосних звуків у різних словах або фразах. У романі “Blackberry winter” він використовується для створення музичного та ритмічного ефекту, підсилення емоційної виразності твору, привернення уваги читача на певні фрази або моменти в тексті, додає витонченості та створює певну атмосферу.

Знаходимо приклади асонансу у творі:

(47) *It is called blackberry winter.* (SJ, URL)

Асонанс на голосних звуках "a" у словах *called* та *blackberry* створює м'який, гармонійний звук, що викликає у читача відчуття

спокою або ностальгії. Фраза "blackberry winter" описує пізній період весни, коли раптово стає холодніше, підкреслюючи контраст між весняним часом та несподіваним холодом.

(53) *I felt like a plucked water lily.* (SJ, URL)

Асонанс на голосних звуках "e" у словах *felt* та *lily* додає тексту ліричності, створює відчуття м'якості та крихкості, підкреслюючи ніжність та вразливість образу обірваної водяної лілії.

(58) *A cold wind stung my tired skin, but in that moment my heart warmed.* (SJ, URL) Асонанс на голосних звуках "i" у словах *wind*, *skin* та *in* дає відчуття різкості та болю, що виникає від пориву холодного вітру. Водночас, цей звуковий ефект контрастує з теплішими тонами в кінці речення, підкреслюючи внутрішній конфлікт та переходи від фізичного дискомфорту до емоційного зігріву.

(60) *I easily remembered his face, although it had been four years since I fell in love with his kind eyes...* (SJ, URL)

Асонанс на голосних звуках "e" у словах *easily*, *remembered*, *been* та *years* створює ритмічний та мелодійний звук, підкреслюючи легкість, з якою герой/героїня згадує обличчя коханої особи, незважаючи на тривалий час, що минув.

(84) *The wind blew up and shook the poplar branches, from which fluffy seeds fell off and flew in all directions.* (SJ, URL)

Асонанс на голосних звуках "o" у словах *blew*, *poplar* та *off* надає відчуття руху та енергії, імітуючи звук вітру, що здмухує насіння з дерев. Цей звуковий ефект додає фразі динамічності та візуальності, допомагаючи читачеві уявити сцену.

Алітерація

(52) *The weather was like the world: just as cruel and unpredictable.* (SJ, URL) (60) *I easily remembered his face, although it had been four years since I fell in love with his kind eyes, courageous chin, his smile, which instantly fascinated me.* (SJ, URL)

Звукова імітація

(76) *I watched with wide eyes as Warren ran his hand over the crevices in the wall, as if on instinct. A few seconds later there was a creak, and Warren flung open the tiny door.* (SJ, URL)

Creak є звуковою імітацією скрипу дверей або чогось подібного.

Морфологічні одиниці у романі Сари Джіо включають слова та їх граматичні форми, що допомагають створити багатогранність тексту, відобразити авторський стиль та індивідуальність мовлення. Проаналізуємо детальніше морфологічні особливості твору.

Дієслова відіграють ключову роль у розкритті дій та емоцій персонажів. Відзначимо деякі характеристики дієслів у тексті:

- Експресивність:

(54) *talked* – використання цього дієслова підсилює відчуття таємничості та секретності минулого.

(59) *drowned* – слово передає глибокий емоційний стан головного героя, поглинутий смутком.

- Динаміка подій:

(76) *ran, flung* – обидва дієслова передають швидкість і несподіваність дій персонажа.

№95: "slice" – дієслово описує швидке і різке рухання човна.

- Індивідуальність персонажів:

(63) *stared* – цей глибокий погляд підкреслює рішучість і відданість персонажа.

(65) *appreciated* – відображає вдячність персонажа, незважаючи на його роздратування.

- Ритм і образність:

(84) *blew, shook, fell* – послідовність дієслів створює певний ритм, який допомагає читачеві відчути динаміку моменту.

(95) *slice* – образність цього дієслова створює яскравий візуальний образ руху човна.

Тематична консистентність з вираженням ключових ідей та образів:

(67) *bulldozing* – дієслово відображає ключову ідею руйнації старого і нерозуміння цінності історії.

(77) *disappeared, stole* – дієслова виражають ключову ідею втрати і крадіжки, що є основою для цього контексту.

Прикметники надають властивості та характеристики об'єктам та персонажам, відіграють важливу роль у створенні образів та настрою тексту. Нижче розглянемо деякі характеристики прикметників у романі:

(2) *The rusty gate creaked slowly as it opened.* (SJ, URL)

(7) *The night sky was clear and starry.* (SJ, URL)

(10) *She had a radiant smile that could light up a room.* (SJ, URL)

(18) *Her eyes were a deep shade of blue.* (SJ, URL)

(35) *The cold wind bit at his face.* (SJ, URL)

(49) *The dark alley was a shortcut many dared not take.* (SJ, URL)

(56) *The ancient ruins told stories of civilizations long gone.* (SJ, URL)

(67) *The fragile vase shattered into a thousand pieces.* (SJ, URL)

(85) *She looked like a bird ready to take flight, light and graceful.* (SJ, URL)

Дієприкметники та дієприслівники додають динаміки та експресії до опису дій.

Ось декілька ключових аспектів їх використання:

- Описовий характер:

(74) *She looked bad.* (SJ, URL)

- Інтоніяція та емоції:

(76) *I watched with wide eyes as Warren ran his hand...* (SJ, URL)

- Сцени та дії:

(76) *Warren ran his hand over the crevices in the wall...* (SJ, URL)

Синтаксичні одиниці грають ключову роль у створенні тексту та передачі авторського стилю Сари Джіо. Вони включають різноманітні структурні рішення та граматичні конструкції, що впливають на синтаксичну структуру тексту та його ритм.

Наведемо приклади їх використання у творі.

- Складнопідрядні речення:

(70) *At first, I dismissed that thought... how will he feel when it turns out that I kept my son from him for so long?* (SJ, URL)

(77) *The world ceased to exist for me the day you disappeared, my beloved son.*

- Паралельні конструкції:

(77) *Whoever took you stole both my heart and my life.* (SJ, URL)

- Інверсія:

(85) *Rows of azaleas, a symphony of bright red flowers, begged for attention, but Charles kept his eyes on the road, oblivious to their beauty.* (SJ, URL)

- Короткі речення:

(73) *He called her a freak.* (SJ, URL)

(75) *She cried.* (SJ, URL)

(83) *It's not fair.* (SJ, URL)

- Повтори:

(74) *She looked bad. The dress was torn. Hair is disheveled. She cried.* (SJ, URL)

(79) *It was just cloth and stuffing, a crudely sewn toy.* (SJ, URL)

- Повідомлення від першої особи:

(70) *At first, I dismissed that thought.* (SJ, URL)

(72) *I put aside my fears and continued walking towards the house.*

(SJ, URL)

(76) *I watched with wide eyes as Warren ran his hand over the crevices in the wall...* (SJ, URL)

Таким чином, фонетичні, морфологічні та синтаксичні одиниці створюють барвистий та насичений мовленнєвий образ у романі “Blackberry winter” та виражають авторський стиль, індивідуальність, синтаксичну глибину та музичність мовлення, що робить читання роману незабутнім досвідом для читачів.

2.3 Метафоричні моделі у творчості Сари Джіо

Головною особливістю стилю письма Джіо є використання нею метафоричної мови.

(70) *Too many years have passed. I was probably just a distant memory to him.* (SJ, URL)

Тут *distant memory* є метафорою для чогось, що втратило свою актуальність або знаення з часом.

(71) *There was nothing left in me of the sparkling-eyed girl he knew four years ago.* (SJ, URL)

Sparkling-eyed girl - метафора, що описує її енергію і життєвість у минулому.

(75) *My heart broke when I remembered the impending demolition of the cafe.* (SJ, URL)

Хоча слово *broke* зазвичай використовується у буквальному сенсі, в даному контексті воно вказує на глибоке емоційне засмучення і є метафорою.

(76) *A few seconds later there was a creak, and Warren flung open the tiny door. Cache. My heart began to pound.* (SJ, URL)

Heart began to pound - метафора для великого збудження або страху.

(77) *The world ceased to exist for me the day you disappeared, my beloved son.* (SJ, URL)

Тут *the world ceased to exist* є метафорою для глибокого відчуття втрати і безнадії.

(95) *As if spellbound, I watched the boat slice through the water like a knife cutting through soft butter.* (SJ, URL)

Slice through the water like a knife cutting through soft butter - це метафора, що показує легкість і швидкість руху човна.

(78) *Bright blue eyes that have not faded with age.* (SJ, URL)

Have not faded with age - це метафора для збереження молодості або енергії.

(79) *But for Warren, this teddy bear was worth more than his entire fortune.* (SJ, URL) Метафора для підкреслення великої цінності або афекції до предмета.

(80) *My heart sank from this foreboding.* (SJ, URL)

Heart sank - метафора для відчуття незадоволення або занепокоєння.

(82) *The robin took off, sat down on a cherry branch, as if to remember this place forever and say the last goodbye.* (SJ, URL)

Remember this place forever - метафора для незабутнього моменту або досвіду.

(84) *The wind blew up and shook the poplar branches, from which fluffy seeds fell off and flew in all directions. Just like snow.* (SJ, URL)

Just like snow є метафорою для порівняння летючих насінин зі снігом.

Використання **сенсорної мови** та **епітетів** значною мірою сприяє загальному настрою та атмосфері роману. Використовуючи

чуттєву мову, письменниця створює захоплення у читача для повного занурення в історію.

- Сенсорна мова:

(69) *I could still feel the touch of his hand, even after he let go.* (SJ, URL)

Сенсорна мова тут відображає дотик: персонаж описує відчуття руки іншої людини на своїй шкірі, яке залишається, навіть коли та людина відпустила руку. Це може передавати глибокий емоційний зв'язок і тривалість впливу того моменту на героя.

(71) *There was nothing left in me of the sparkling-eyed girl he knew four years ago.* (SJ, URL)

Сенсорна мова тут відображає зір: опис "світяться очі" створює візуальне враження енергії, щастя і молодості, яке, за словами персонажа, вже втрачено.

(73) *Taste of the first coffee in the morning was the only thing I looked forward to.* (SJ, URL)

Сенсорна мова тут відображає смак: смак першої ранкової кави створює відчуття ритуалу, насолоди і можливо, єдиний момент, якого чекає персонаж протягом дня.

(75) *My heart broke when I remembered the impending demolition of the cafe.* (SJ, URL)

Хоча тут сенсорна мова не описує фізичне відчуття, "розбите серце" можна інтерпретувати як глибокий біль та горе від усвідомлення втрати кафе.

(77) *The world ceased to exist for me the day you disappeared, my beloved son.* (SJ, URL)

Сенсорна мова в цьому реченні передає відсутність відчуття світу навколо, створюючи атмосферу повної порожнечі та втрати, пов'язану зі зникненням коханої людини.

(80) *My heart sank from this foreboding.* (SJ, URL)

Фраза "серце пішло на дно" описує важке, пригнічене відчуття в серці, яке виникає через відчуття невизначеності або очікування чогось поганого.

(84) *The wind blew up and shook the poplar branches, from which fluffy seeds fell off and flew in all directions.*

Тут сенсорна мова описує відчуття вітру, що дме, і видимість пухнастих насінин тополі, які облітають і летять у всі боки, створюючи візуальне та тактильне враження руху і легкості.

- Епітети:

(70) *I was probably just a distant memory to him.* (SJ, URL)

Епітет "distant" використовується для опису спогадів, які можуть бути вже не такими яскравими або важливими для іншої особи.

(72) *I saw the old, wise eyes of my mother.* (SJ, URL)

Епітети "old" і "wise" використовуються для опису очей матері, надаючи їм образ віку та життєвого досвіду, який втілює мудрість.

(76) *I watched with wide eyes as Warren ran his hand over the crevices in the wall.* (SJ, URL)

Епітет "wide" використовується для опису очей, підкреслюючи стан здивування або зацікавленості персонажа.

(78) *Bright blue eyes that have not faded with age.* (SJ, URL)

Епітети "bright" та "blue" використовуються для опису очей, наголошуючи на їхньому кольорі та яскравості, яка не зникла навіть з віком.

(85) *Rows of azaleas, a symphony of bright red flowers, begged for attention.* (SJ, URL)

Епітети "bright" та "red" використовуються для опису квітів азалії, створюючи яскравий і живий образ, що привертає увагу.

(86) *I looked up at the mansion, so beautiful and perfect that the mere sight of it frightened me.* (SJ, URL)

Епітети "beautiful" і "perfect" використовуються для опису особняка, підкреслюючи його вражаючу красу та досконалість, яка може навіть лякати.

Сара Джіо використовує **порівняння** для глибини та емоційного впливу розповіді.

(56) *His gaze was as sharp as an eagle's.* (SJ, URL)

Порівняння гострого погляду людини з гострим поглядом орла підкреслює проникливість і уважність цієї особи.

(70) *His voice was like a caress.* (SJ, URL)

Голос людини порівнюється з лагідним дотиком, що передає відчуття тепла, ніжності і втіхи.

(81) *The brave bird, not afraid of my presence, looked at me like a human.* (SJ, URL)

Птах, що не боїться присутності людини, дивиться на неї так, ніби він – людина, що підкреслює його сміливість і можливо, розум.

(83) *The wind blew up and shook the poplar branches, from which fluffy seeds fell off and flew in all directions. Just like snow.* (SJ, URL)

Пухнасті насіння, що падають з гілок тополі і розлітаються усіма напрямками, порівнюються зі снігом, створюючи образ ніжності та краси.

(87) *"It looks like... a palace," I whispered, mesmerized by the grandeur of the building.* (SJ, URL)

Будівля порівнюється з палацом, що підкреслює її велич і розкіш.

(89) *Her voice shot up a few octaves on the word cute. The smile quickly faded, eyes narrowed. Under her gaze, I felt awkward. "Yes," I replied, sure that I was blushing like a peony.* (SJ, URL)

Героїня відчуває себе ніяково під пильним поглядом іншої особи і впевнена, що червоніє, як півонія, що передає інтенсивність його емоційного стану.

(95) *As if spellbound, I watched the boat slice through the water like a knife cutting through soft butter.* (SJ, URL)

Човен, що ріже воду, порівнюється з ножем, що ріже м'яке масло, підкреслюючи легкість і гладкість його руху по воді.

Ключовим елементом роману Сари Джіо є використання **діалогів**.

(73) *He called her a freak. He pointed to her fingers and said they were as fat as sausages. She started crying. I couldn't let him talk to my wife like that.* (SJ, 2)

Значення діалогу в цьому реченні полягає в тому, що воно відображає напружену та емоційно заряджену ситуацію. Опис образливих слів та реакції персонажів допомагає підкреслити серйозність конфлікту і мотивує розповідача втрутитися та захистити свою дружину.

(87) *"It looks like... a palace," I whispered, mesmerized by the grandeur of the building.* (SJ, URL)

У цьому реченні діалог відіграє ключову роль у передачі захопленості та враження персонажа від будівлі. Шепіт і використання слова "palace" підсилюють ефект величності та розкоші.

(89) *Her voice shot up a few octaves on the word cute. The smile quickly faded, eyes narrowed. Under her gaze, I felt awkward. "Yes," I replied, sure that I was blushing like a peony.* (SJ, URL)

Тут діалог показує, як емоційна реакція одного персонажа впливає на іншого. Зміна тону голосу та міміки персонажа створює напружену атмосферу, і розповідач реагує на це, відчуваючи себе незручно.

(99) *"You're too kind," I replied, feeling a burning desire to cover the neckline with the tissue in my lap.* (SJ, URL)

Діалог в цьому реченні відображає ввічливість та подяку розповідача, однак внутрішні відчуття персонажа показують, що він відчуває себе некомфортно та хоче сховати свою невпевненість. Це демонструє контраст між зовнішньою ввічливістю та внутрішнім дискомфортом.

Сара Джіо використовує **алюзії** до літератури, міфології та історії у творі для поглиблення тем, що досліджуються в романі, зв'язку роману з ширшим культурним контекстом.

(76) *I watched with wide eyes as Warren ran his hand over the crevices in the wall, as if on instinct. A few seconds later there was a creak, and Warren flung open the tiny door. Cache. (SJ, URL)*

Алюзія на пошук прихованих скарбів чи таємниць.

(77) *The world ceased to exist for me the day you disappeared, my beloved son. Whoever took you stole both my heart and my life. (SJ, URL)*

Алюзія на втрату дитини або викрадення.

(97) *I was worried that I would look like one of the call girls who frequented the saloons on Fifth Avenue. (SJ, URL)*

Алюзія на певний соціокультурний контекст, зокрема життя у великому місті та його окремі аспекти.

(70) *He doesn't know anything about Daniel, and how will he feel when it turns out that I kept my son from him for so long? (SJ, URL)*

Алюзія на історію, де дитина відділена від одного з батьків.

(72) *He called her a freak. He pointed to her fingers and said they were as fat as sausages. (SJ, URL)*

Алюзія на образливе ставлення або дискримінацію на підставі зовнішності.

(79) *But for Warren, this teddy bear was worth more than his entire fortune. (SJ, URL)*

Алюзія на дитинство та незамінні спогади, які часто важливіше матеріальних благ.

(85) *Rows of azaleas, a symphony of bright red flowers, begged for attention, but Charles kept his eyes on the road, oblivious to their beauty.*

(SJ, URL)

Алюзія на пропущену красу чи моменти в житті через поспішність або деяку зайнятість.

(92) *Then I had no doubt that my cape would not yield to those thinnest capes that I saw in the windows. But in Charles's house, she looked like a duster.* (SJ, URL)

Алюзія на відмінності соціальних класів або статусів.

Висновки до другого розділу

1. Дослідження мовно-стилістичних одиниць у романі Сари Джіо «Blackberry Winter» розкрило важливий аспект аналізу художнього тексту. Письменниця майстерно володіє мовно-стилістичними засобами, що створюють емоційно багатий та виразний текст. Її роман з використанням численних фонетичних, морфологічних, синтаксичних та стилістичних засобів, передає емоційну та інтелектуальну глибину тексту.

2. Емоційні та інтелектуальні стилістичні засоби в романі вдало відтворюють авторський стиль, передають переживання та почуття героїв, підкреслюють ключові моменти сюжету. В романі "Blackberry Winter" фонетичні мовні одиниці використовуються з метою створення ритмічного впливу, підсилення емоційної виразності твору і спрямовані на акцентування уваги читача на певних фразах або моментах у тексті. А ось використання метафоричних виразів має значний вплив на загальний настрій і атмосферу у романі, авторка, використовуючи чуттєву мову, спонукає читачів до захоплення та повного поглиблення в історію.

3. Аналіз мовно-стилістичних одиниць у романі відкриває глибокий підтекст та літературну символіку тексту. Авторка вдається до використання різноманітних образів, метафор та символів, що надають твору додаткових значень, дозволяють читачу краще розуміти контекст та персонажів. Дослідження мовно-стилістичних одиниць у романі свідчить про високий рівень майстерності письменниці та її здатність використовувати мовні засоби для досягнення літературних цілей. Аналіз цих засобів сприяє кращому розумінню тексту та його глибшому осмисленню, роблячи цей роман об'єктом для подальших літературознавчих досліджень.

РОЗДІЛ 3. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ МОВНО-СТИЛІСТИЧНИХ ОДИНИЦЬ У ТВОРІ САРИ ДЖІО “BLACKBERRY WINTER”

3.1. Досягнення еквівалентності мовно-стилістичних одиниць

Перекладацький аналіз визначає, які мовно-стилістичні одиниці в романі Сарі Джіо потребують особливої уваги. Наприклад, авторка використовує епітети, метафори, риторичні фігури, порівняння, повтори, емфатичні епітети, суперлативи. Саме ці лінгвостилістичні засоби потребують використання спеціальних перекладацьких стратегій. Окрім того, особливої уваги при перекладі потребували емфатичні конструкції, засобами вираження яких є лінгво-стилістичні засоби.

Передусім зазначимо, що в процесі перекладу лінгвостилістичних засобів використовуються лексичні способи перекладу, серед яких підсилювальні слова прислівникового типу (наприклад, *досить*, *надзвичайно*, *цілком*, *абсолютно*), частки

(наприклад, *це, лише, саме, навіть, якраз, і*), протиставлення, дублювання слів, уточнювальні синоніми).

(17) *As Caroline lifted my head onto her lap, my heart beat so loudly, it was all I could hear.* (SJ, URL) – Коли Керолайн підняла мою голову собі на коліна, моє серце забилося так голосно, що я могла чути тільки це.

Підсилювальне слово: "так голосно". Воно показує інтенсивність почуттів персонажа та його фізичну реакцію на ситуацію.

(19) *"Look at you in that gorgeous dress." True, we were wearing our finest, and if you squinted, you might mistake our handmade dresses, perfect flapper attire, for a Chanel creation, but upon close inspection, the truth would shine through: two destitute nineteen-year-olds with little more than two pennies to pinch together.* (SJ, URL) – «Подивись на себе в цій чудовій сукні. ... ми були одягнені в найкраще, і якщо ви примружитеся, ви можете переплутати наші сукні ручної роботи, ідеальне вбрання з хлопками, за витвір Chanel, але при уважному розгляді це правда. сяяло б наскрізь: двоє знедолених дев'ятнадцятирічних хлопців, які мали трохи більше двох копійок, щоб збити разом.»

Підсилювальні слова: "щоправда", "якщо ви примружитеся", "при уважному розгляді". Вони підсилюють контраст між зовнішнім виглядом персонажів та їх справжнім станом, підкреслюючи їх здатність приховувати свою бідність.

(20) *"Why wouldn't It be?" I said a little more defensively that I'd intended.* (SJ, URL) - «Чому б і ні?» Я сказала трохи більш обороняючись, ніж я мала намір.

Підсилювальне слово: "трохи більш". Воно показує, що реакція персонажа була більш емоційною і захисною, ніж вона планувала.

Труднощі під час перекладу викликала синтаксична побудова речень, оскільки є відмінність між граматичними структурами англійської та української мов, зокрема фіксований прямий порядок слів у реченнях в англійській мові. Зважаючи на те, що в українській мові порядок слів у реченні не є фіксованим, то під час перекладу використовувався перекладацький спосіб інверсії.

(31) *Two women gawked at us from the sidewalk.* (SJ, URL) – З тротуару на нас витріщилися дві жінки.

В оригінальному тексті порядок слів є звичайним для англійської мови: підмет, присудок, обставина. У перекладі на українську мову порядок слів змінений на обставина, підмет, присудок. Це зроблено для того, щоб підкреслити важливість місця дії (з тротуару) та зробити акцент на тому, що саме жінки витріщилися на героїв, а не навпаки.

(32) *I let my eyes meet his, so warm, so welcoming.* (SJ, URL) – Я дозволила своїм поглядам зустрітися з його, такими теплими, такими привітними.

В оригінальному тексті вживається стандартний порядок слів, але в перекладі на українську мову інверсія використовується для створення додаткової наголосу на важливості моменту зустрічі поглядів та для підкреслення емоційного стану героїні. Це допомагає створити більш поетичний та виразний тон.

(37) *"Oh, Claire," she said, her eyes narrowed, reflecting my pain.* (SJ, URL) - «О, Клер», — сказала вона, її очі звузилися, відображаючи мій біль.

Інверсія в цьому реченні використовується для підкреслення важливості емоційної реакції героїні і для передачі глибини її почуттів. Перестановка слів допомагає підкреслити важливість моменту і створює більш вражаючий ефект.

Мовно-стилістичні особливості оригінального твору:

1. Стилiстичнi рiшення

(94) *The sky was covered with gray clouds, the wind swayed the branches of the trees outside the window with such force that I easily imagined what my hair would turn into.* (SJ, URL) - Небо затягли сiрi хмари, вiтер розгойдував гiлки дерев за вiкном з такою силою, що я легко уявила, на що перетвориться моя зачiска.

Стилiстичний контраст мiж спокiйним зображенням хмар та силою вiтру доповнений образом зачiски, який може змiнитися пiд дiєю вiтру.

(96) *I would have preferred a more elegant outfit. The dress felt baggy and too wide at the waist.* (SJ, URL) - Я б вiддала перевагу бiльш елегантному вбранню. Сукня здавалася мiшкуватою i занадто широкою в талii.

Вiдчутно контраст мiж бажаним i дiйським, який вiдтворений за допомогою прямого висловлення бажань героiнi та фактичного опису ситуацii.

(97) *Greta came back and helped me put on a corset, which turned out to be too small for me and unpleasantly squeezed my chest. I was worried that I would look like one of the call girls who frequented the saloons on Fifth Avenue.* (SJ, URL) - Грета повернулася, допомогла менi надiти корсет, який виявився менi малий на розмiр i неприємно стиснув груди. Я занепокоїлася, що виглядатиму як одна з дiвчат на виклик, якi вiдвiдували салуни на П'ятiй авеню.

Тут стилiстичний акцент робиться на контраст мiж реальнiстю (проблеми з корсетом) та страхами героiнi про свiй зовнiшнiй вигляд, вiдтворенi в обох версiях.

(31) *Two women gawked at us from the sidewalk. They looked at Charles and then at me, studying me from head to toe, then whispering among themselves. I could read their eyes.* (SJ, URL) – З тротуару на нас витрiщилися двi жiнки. Вони дивилися на Чарльза, потiм на

мене, вивчаючи мене з ніг до голови, а потім перешіптувалися між собою. Я могла читати їхні очі.

Використання слова "gawked" та "whispering" передає враження цікавості та таємниці, підсилюючи атмосферу сцени.

(32) *I let my eyes meet his, so warm, so welcoming. I'm not that little girl anymore. He put the shell to my lips, and I opened my mouth as the oyster's cool, silky flesh rolled onto my tongue.* (SJ, URL) – Я дозволила своїм поглядам зустрітися з його очима, такими теплими, такими привітними. Я вже не та маленька дівчинка. Він підніс мушлю до моїх губ, і я відкрила рота, коли прохолодна шовковиста м'якоть устриці покотилася мені на язик.

Використання прикметників "warm", "welcoming", "cool", "silky" створює контраст між теплом і прохолодою, а також підкреслює емоційну глибину сцени.

(33) *I tasted the salt of the sea, its briny pungency, followed by the tartness of the lemon. The bite awakened my senses, opened my eyes.* (SJ, URL) – Я відчула морську сіль, її солону гостроту, а потім терпкість лимона. Укус пробудив мої почуття, відкрив очі.

Вживання словосполучення "briny pungency" створює враження сильного, гострого смаку, що підкреслює інтенсивність моменту.

2. Лексична специфіка

(100) *Your brother has a golden heart.* (SJ, URL)

Метафора *golden heart* вважається частково стандартною, але в цьому контексті вона демонструє авторське бачення доброти персонажа.

(31) *Two women gawked at us from the sidewalk. They looked at Charles and then at me, studying me from head to toe, then whispering among themselves. I could read their eyes.* (SJ, URL) - З тротуару на нас витріщилися дві жінки. Вони дивилися на Чарльза, потім на мене,

вивчаючи мене з ніг до голови, а потім перешіптувалися між собою. Я могла читати їхні очі.

Вибір слів "витріщилися" і "перешіптувалися" підкреслює відчуття вторгнення в особистий простір та пліткарства.

(32) *I let my eyes meet his, so warm, so welcoming. I'm not that little girl anymore. He put the shell to my lips, and I opened my mouth as the oyster's cool, silky flesh rolled onto my tongue.* (SJ, URL) – Я дозволила своїм поглядам зустрітися з його очима, такими теплими, такими привітними. Я вже не та маленька дівчинка. Він підніс мушлю до моїх губ, і я відкрила рота, коли прохолодна шовковиста м'якоть устриці покотилася мені на язик.

Вживання слів "шовковиста м'якоть устриці" в перекладі підкреслює вишуканість та ніжність сцени.

(33) *I tasted the salt of the sea, its briny pungency, followed by the tartness of the lemon. The bite awakened my senses, opened my eyes.* (SJ, URL) – Я відчула морську сіль, її солону гостроту, а потім терпкість лимона. Укус пробудив мої почуття, відкрив очі.

"Солону гостроту" і "терпкість" в перекладі зберігають атмосферу оригіналу, передаючи відчуття смаку.

3. Лінгвістичний контекст

Збереження смислу та виразності вимагає уважного вивчення лінгвістичного контексту оригіналу. Важливо відтворити структуру речення, стилістику автора та лексичні особливості, щоб переклад відображав мовну індивідуальність автора.

(94) *The sky was covered with gray clouds, the wind swayed the branches of the trees outside the window with such force that I easily imagined what my hair would turn into.* (SJ, URL) - Небо затягли сірі хмари, вітер розгойдував гілки дерев за вікном з такою силою, що я легко уявила, на що перетвориться моя зачіска.

Тут слова *сірі хмари, гілки дерев та зачіска* відтворюють оригінальний контекст сцени.

(31) *Two women gawked at us from the sidewalk. They looked at Charles and then at me, studying me from head to toe, then whispering among themselves. I could read their eyes.* (SJ, URL) - З тротуару на нас витріщилися дві жінки. Вони дивилися на Чарльза, потім на мене, вивчаючи мене з ніг до голови, а потім перешіптувалися між собою. Я могла читати їхні очі.

Переклад зберігає суть оригінального тексту, враховуючи культурний та лінгвістичний контекст.

(32) *I let my eyes meet his, so warm, so welcoming. I'm not that little girl anymore. He put the shell to my lips, and I opened my mouth as the oyster's cool, silky flesh rolled onto my tongue.* (SJ, URL) - Я дозволила своїм поглядам зустрітися з його очима, такими теплими, такими привітними. Я вже не та маленька дівчинка. Він підніс мушлю до моїх губ, і я відкрила рота, коли прохолодна шовковиста м'якоть устриці покотилася мені на язик.

Переклад враховує контекст оригіналу, передаючи емоції та атмосферу сцени.

(33) *I tasted the salt of the sea, its briny pungency, followed by the tartness of the lemon. The bite awakened my senses, opened my eyes.* (SJ, URL) - Я відчула морську сіль, її солону гостроту, а потім терпкість лимона. Укус пробудив мої почуття, відкрив очі.

Переклад враховує лінгвістичний контекст, точно передаючи смакові відчуття описані в оригіналі.

Одією з ключових класифікацій перекладацької методології є лексико-семантичні методи.

- Лексична адаптація.

(58) *A cold wind stung my tired skin, but in that moment my heart warmed.* (SJ, URL) – Холодний вітер вжалив мою втомлену шкіру, але цієї миті моє серце зігрілося.

"*Вжалив*" замість "*полоскотав*" або "*щипав*". Український варіант надав більш сильне слово, щоб передати відчуття дискомфорту від холодного вітру.

- Транспозиція і модуляція.

(59) *You are not the girl he married. She has been gone for a long time, she drowned in sadness.* (SJ, URL) – Ти не та дівчина, з якою він одружився. Її давно немає, вона потонула в смутку.

"*Її давно немає*" використовується замість буквального "*Вона давно пішла*". Тут також змінено порядок слів для кращої структури речення.

- Ампліфікація.

(60) *I easily remembered his face, although it had been four years since I fell in love with his kind eyes, courageous chin, his smile, which instantly fascinated me.* (SJ, URL) – Я з легкістю згадала його обличчя, хоча минуло вже чотири роки з того часу, як я закохалася в його добрі очі, мужнє підборіддя, в його посмішку, яка миттєво зачарувала мене.

Додано "*з того часу*" для кращого розуміння тексту та виразності в українськомовному варіанті.

- Модуляція.

(61) *Give yourself free rein ... You have carried this burden in yourself for too long. Let her out.* (SJ, URL) – Дайте собі волю... Ви надто довго носили цей тягар у собі. Випустіть її назовні.

"*Дайте собі волю*" замість "*дозвольте собі вільність дій*". Тут вибір виразу в українському перекладі коротший та більш емоційний.

- Модуляція і конкретизація.

(63) *Here, a big name like Kensington makes you special, and a name like Ray makes you an insignificant person to forget about.* (SJ, URL) – Тут таке значне прізвище, як Кенсінгтон, перетворює вас на людину особливу, а таке прізвище, як Рей, робить вас людиною нікчемною, про яку цілком можна забути.

- Вираз "*Тут таке значне прізвище, як Кенсінгтон, перетворює вас на людину особливу*" детальніше описує вплив прізвища на статус особи.

(63) *I stared at Vera's grave. I won't let them forget you, Vera.* (SJ, URL) - Я уважно подивилася на могилу Віри. Я не дозволю їм забути про тебе, Віро.

"*Я уважно подивилася на могилу Віри*" вміщує додатковий описовий елемент ("*уважно*"), який підсилює емоційний вплив на читача, хоча цього елемента немає в оригіналі.

- Переклад загальноживаних слів і фраз, які не несуть у собі культурних чи історичних особливостей.

(1) *Your heart never forgets your mother.* (SJ, URL) – Твоє серце ніколи не забуде матір.

Тут використано прямий переклад, де кожне слово має свій точний відповідник у цільовій мові, без додавання чи віднімання будь-яких нюансів чи стилістичних елементів.

- Опис емоцій та почуттів можуть бути точно передані без втрати змісту чи глибини за умови, що вони виражені універсальними мовними засобами.

(2) *I sighed, smiling to myself.* (SJ, URL) – Я зітхнула, посміхаючись сама собі.

Тут емоції персонажа передано без змін за допомогою нейтрального перекладу, який точно відтворює оригінальний текст.

- Наратив і оповідь: велика частина тексту роману складається з оповіді, яка ведеться від третьої особи. Нейтральна стратегія перекладу допоможе зберегти структуру та тон наративу, гарантуючи вірність оригіналу.

(3) *The apartment took on the feeling of a cage* перекладено.
(SJ, URL) – Квартира набула відчуття клітки.

Цей приклад демонструє опис стану апартаментів у прямій передачі без додавання інтерпретацій чи зміни стилістичних засобів.

При виборі стратегії відчуження перекладач намагається передати когнітивну модель, яка була притаманна оригінальному художньому образу, безпосередньо у текст перекладу, незалежно від того, наскільки концепт, що лежить в основі цього порівняння, може бути культурно зумовленим або специфічним. У контексті стратегії відчуження можна виділити дві основні тактики: 1) змістове наслідування та 2) формальне відтворення оригінального тексту.

3.2 Перекладацькі трансформації та їх типи

Під час перекладу лінгвостилістичних засобів нами застосовано перекладацькі трансформації для наближення перекладу мовних одиниць із дотриманням контекстуального, ситуативного значення чи підтексту. Відтак, використовувалися саме граматичні трансформації: переміщення, заміни, додавання слів, художні засоби та стилістичні фігури, переформулювання речення, вилучення окремих слів, які ускладнювали переклад.

Перекладацькі трансформації у творі Сари Джіо адаптують текст до української культурної та мовної реальності, забезпечуючи при цьому збереження стилістичних та емоційних нюансів оригіналу.

Наведемо приклади трансформацій з роману «Blackberry winter»:

Аналізуючи класифікацію на лексичному рівні (за В. Карабаном), виділяємо застосовані нами трансформації у романі Сари Джіо.

Генералізація:

(1) *Your heart never forgets your mother.* (SJ, URL) – Твоє серце ніколи не забуде матір.

"Ваше" - "Твоє" (зроблено більш особистим і безпосереднім).

Вилучення слова: "вашу" (вилучено для збереження природності в українській мові).

(2) *A true friend is not the one who swoops in when you're going through a rough patch. True friendship is when someone can appreciate your happiness - celebrate your happiness, even when they're not necessarily happy themselves.* (SJ, URL) – Визначення справжнього друга – це не той, хто влітає, коли ви проходите через важку долю. Справжня дружба – це коли хтось може оцінити твоє щастя – святкує твоє щастя, навіть якщо вона сама не обов'язково щаслива.

"she's" - "вона" (зміна статі на невизначену).

(6) *He grasped my wrist tightly, just as the bracelet slinked beneath the cuff of my sleeve, hidden from his view.* (SJ, URL) – Він міцно схопив моє зап'ястя, саме тоді, коли браслет прошмигнув під манжетою мого рукава, прихований від його погляду.

Генералізація значення слова: "just as" → "саме тоді, коли" (задля збереження природності в українській мові).

(10) *Her short hair, dyed to a striking yellow blond, curled slightly at the ends, just like in the advertisements.* (SJ, URL) – Він зітхнув і

подивився на мене з підозрою, але я не змогла вгадати, про що він думав. Він мав заспокійливий голос, але його очі були занепокоєні.

Генералізація значення слова: "He sighed and looked at me skeptically" → "Він зітхнув і подивився на мене з підозрою" (зміна на більш нейтральний варіант).

Генералізація значення слова: "His voice was soothing" - "Він мав заспокійливий голос" (зادля збереження природності в українській мові).

Заміна слова однієї частини мови на слово іншої частини мови:

(2) A true friend is not the one who swoops in when you're going through a rough patch. True friendship is when someone can appreciate your happiness - celebrate your happiness, even when they're not necessarily happy themselves. (SJ, URL) – Визначення справжнього друга – це не той, хто влітає, коли ви проходите через важку долю. Справжня дружба – це коли хтось може оцінити твоє щастя – святкує твоє щастя, навіть якщо вона сама не обов'язково щаслива.

"when you're going through a rough patch" → "коли ви проходите через важку долю" (зміна ідіоми на більш зрозумілу конструкцію в українській мові).

(7) I paused to acknowledge the memory, wondering, the way I did every day when the alarm clock sounded, how I could bring myself to get up, to get dressed to act like a normal human being, when I only wanted to curl up into a ball and take Tylenol PM to obliterate all feeling. (SJ, URL) – Я зупинилася, щоб усвідомити цей спогад, дивуючись, як я робила щодня, коли дзвонив будильник, як я могла змусити себе встати, одягнутися, щоб діяти як нормальна людина, коли я лише

хотіла згорнутися калачиком і прийняти Tylenol PM, щоб знищити всі почуття.

Заміна слова однієї частини мови на слово іншої частини мови: "take Tylenol PM" - "прийняти Tylenol PM" (зміна дієслова на іншу форму для відповідності граматичній структурі української мови).

Конкретизація значення слова:

(3) *Light pink blossoms swirled in the air. I sighed, smiling to myself. Just like snow.* (SJ, URL) - Світло-рожеві квіти кружляли в повітрі. Я зітхнула, посміхаючись сама собі. Просто як сніг.

"Light pink" - "Світло-рожеві" (зادля точності перекладу).

(8) *I pressed my nose against the window, feeling the cold glass against my skin. I smiled, taking in the scene before my breath fogged up the pane. A blackberry winter.* (SJ, URL) – Я притиснула носом до вікна, відчуваючи шкірою холодне скло. Я посміхнулася, дивлячись на сцену, перш ніж через моє дихання запотіло скло. Ожина зимова.

Конкретизація значення слова: "A blackberry winter" - "Ожина зимова" (задля точності перекладу ідеоми).

Переміщення слів:

(4) *The pounding mirrored the beat of my heart. I felt frightened, trapped. The apartment took on the feeling of a cage.* (SJ, URL) – Стукіт відбивав биття мого серця. Я почувалася наляканою, як у пастці. Квартира набула відчуття клітки.

"The pounding mirrored the beat of my heart" → "Стукіт відбивав биття мого серця" (зміна порядку слів для збереження природної структури речення в українській мові).

Вилучення слова:

(5) *I clutched the bracelet as my gaze darted past him to the wall, with its scuffed baseboards and peeling paint. What can I tell him now?*

(SJ, URL)

What can I do? – Я стиснула браслет, як мій погляд промайнув повз нього на стіну з потертими плінтусами й облупленою фарбою. Що мені тепер йому сказати? Що я можу зробити?

"What can I tell him now?" → "Що мені тепер йому сказати?" (вилучено слово "What" для збереження природності в українській мові).

Переформулювання речення:

(9) *I looked away, and a flash of blue caught my attention on the lower shoe rack. My running shoes. They sat there unassumingly, no longer taunting me the way they had in previous months. Now they only waited patiently, quietly.* (SJ, URL) – Мої кросівки. Вони сиділи непохитно, більше не знущаючись з мене, як це було в попередні місяці. Тепер вони тільки терпляче, тихо ч чекали.

"They sat immobile, no longer taunting me as they had in the previous months" - "Вони сиділи непохитно, більше не знущаючись з мене, як це було в попередні місяці" (зміна структури речення для відповідності граматичній будові української мови).

Нейтральна перекладацька стратегія – стратегія перекладу, яка не вносить вираженого відтінку чи емоційного забарвлення, зазвичай здійснюється шляхом використання точних відповідників зі словника. Ця стратегія забезпечує точний, прямий перенесення значення з однієї мови на іншу, що дозволяє читачам іншомовної версії роману отримати такий самий зміст і розуміння тексту, як і читачі оригіналу.

Тактика змістового наслідування реалізується за допомогою змістових трансформацій. Одним із прикладів може служити використання методу "калькування" з подальшим пошуком точних

словникових відповідників для кожного з елементів вказаної словосполучення.

(14) *The emptiness grew like a cancer, and I feared it had spread too far to control.* (SJ, URL) – Порожнеча розросталася, як рак, і я боялася, що вона поширилася занадто далеко, щоб її контролювати.

Тут метод "калькування" застосовується для перекладу метафори "grow like a cancer". Фраза "розросталася, як рак" є дослівним перекладом, який зберігає образність і сенс оригіналу, попри те, що це культурно специфічний образ.

(15) *Ever since the incident, he, and everyone else, it seemed, looked after me like a lost little bird.* (SJ, URL) – З тих пір, як стався інцидент, він і всі інші, здавалося, дивилися на мене, як на загублену пташечку.

Тут фраза "як на загублену пташечку" є прикладом калькування, оскільки вона дослівно відтворює англійську ідіому "like a lost little bird", зберігаючи при цьому образність та емоційність виразу.

3.3. Потенційні виклики перекладу та способи їх подолання

Перекладач повинен пам'ятати, що його завдання – передати не тільки зміст, але і стиль оригіналу, зберігаючи при цьому унікальність та ідентичність авторського голосу. Нерідко це вимагає від перекладача великої уважності та чутливості до нюансів мови оригіналу та цільової мови.

У своїй роботі ми використовували такі техніки перекладу:

1. Збереження авторського стилю

Один із основних аспектів контекстуального перекладу – збереження унікального стилю письма авторки.

(82) *I could almost feel the moment when she realized that her efforts were in vain, the moment when she let go of what bound her to her past life.* (SJ, URL)- Я майже відчула той момент, коли вона зрозуміла, що її зусилля марні, ту хвилину, коли вона відпустила те, що пов'язувало її з минулим життям.

Цей приклад добре передає оберти оригіналу, особливо повторення *the moment when*.

(84) *The wind blew up and shook the poplar branches, from which fluffy seeds fell off and flew in all directions. Just like snow.* (SJ, URL)- Налетів вітер і розгойдав гілки тополі, з яких зірвалися і полетіли на всі боки пухнасте насіння. Зовсім як сніг.

Тут передано спостереження автора про природу, порівняння з снігом добре відображено в обох версіях.

(85) *Rows of azaleas, a symphony of bright red flowers, begged for attention, but Charles kept his eyes on the road, oblivious to their beauty.* (SJ, URL)- Ряди азалій – симфонія яскраво-червоних кольорів – благали про увагу, але Чарльз не зводив очей з дороги, не помічаючи їхньої краси.

Тут метафора *symphony of bright red flowers* перекладена як *симфонія яскраво-червоних кольорів*.

(95) *As if spellbound, I watched the boat slice through the water like a knife cutting through soft butter.* (SJ, URL) - Немов зачарована, я дивилася, як човен розсікає воду, ніби ніж входить у м'яке масло.

2. Компенсація (застосування іншого експресивного засобу, який більш характерний для цільової мови, для передачі значення експресивних лексичних одиниць):

(94) *The sky was covered with gray clouds, the wind swayed the branches of the trees outside the window with such force that I easily imagined what my hair would turn into.* (SJ, URL) - Небо затягли сірі

хмари, вітер розгойдував гілки дерев за вікном з такою силою, що я легко уявила, на що перетвориться моя зачіска.

Тут емоційний фон пасивності та тривоги передбачення відтворений в обох версіях тексту.

(95) *As if spellbound, I watched the boat slice through the water like a knife cutting through soft butter.* (SJ, URL) - Немов зачарована, я дивилася, як човен розсікає воду, ніби ніж входить у м'яку олію.

Емоційний фон захоплення й чудовість моменту добре відтворений в обох текстах.

(96) *I would have preferred a more elegant outfit. The dress felt baggy and too wide at the waist.* (SJ, URL) - Я б віддала перевагу більш елегантному вбранню. Сукня здавалася мішкуватою і занадто широкою в талії.

Емоційний фон розчарування відтворений в обох версіях.

(97) *Greta came back and helped me put on a corset, which turned out to be too small for me and unpleasantly squeezed my chest. I was worried that I would look like one of the call girls who frequented the saloons on Fifth Avenue.* (SJ, URL) - Грета повернулася, допомогла мені надіти корсет, який виявився мені малий на розмір і неприємно стиснув груди. Я занепокоїлася, що виглядатиму як одна з дівчат на виклик, які відвідували салуни на П'ятій авеню.

Емоційний фон стурбованості та незадоволення чітко відтворений в обох текстах.

3. Збереження структури та логіки тексту

Письменниця використовує складні конструкції та ритмічні елементи, і вдала передача цих аспектів важлива для збереження її стилю.

(85) *She looked like a bird ready to take flight, light and graceful.* (SJ, URL) - Вона виглядала як птах, готовий злетіти, легка і граціозна.

В оригіналі та перекладі текст складається з двох частин, що характеризують дівчину: її готовність до дії (готовість злетіти) та її зовнішні характеристики (легкість і граціозність).

(94) *The sky was covered with gray clouds, the wind swayed the branches of the trees outside the window with such force that I easily imagined what my hair would turn into*(SJ, URL) - Небо затягли сірі хмари, вітер розгойдував гілки дерев за вікном з такою силою, що я легко уявила, на що перетвориться моя зачіска.

Починаючи з опису неба і закінчуючи уявою героїні про свою зачіску, обидва тексти зберігають однакову послідовність думок і дій.

(96) *I would have preferred a more elegant outfit. The dress felt baggy and too wide at the waist.* (SJ, URL) - Я б віддала перевагу більш елегантному вбранню. Сукня здавалася мішкуватою і занадто широкою в талії.

У обох версіях спочатку йде бажання мати щось краще, а потім критика того, що наразі є.

(97) *Greta came back and helped me put on a corset, which turned out to be too small for me and unpleasantly squeezed my chest. I was worried that I would look like one of the call girls who frequented the saloons on Fifth Avenue.* (SJ, URL) - Грета повернулася, допомогла мені надіти корсет, який виявився мені малий на розмір і неприємно стиснув груди. Я занепокоїлася, що виглядатиму як одна з дівчат на виклик, які відвідували салуни на П'ятій авеню.

Структура речень: дія Грети, проблема з корсетом, та наслідки цього для самооцінки героїні відтворені в обох версіях.

Висновки до третього розділу

1. Отже, результати аналізу мовно-стилістичних одиниць у перекладі роману “Blackberry Winter” Сари Джіо свідчать про

важливість застосування структурних та лінгвістичних аспектів тексту при виконанні перекладу. Аналіз визначив, що правильний підхід до перекладу роману впливає на збереження ідіостилю, світогляду автора, його поглядів на світ та глибоких ідей твору. Ретельне дослідження та оперування мовно-стилістичними одиницями відтворює образи, метафори та образний мовний матеріал відповідно до інтенцій автора, передає читачам той самий емоційний та художній досвід.

2. Дослідження мовно-стилістичних одиниць у романі та його перекладі підкреслює важливість ретельного аналізу структурного та лінгвістичного аспектів тексту при перекладі художніх творів. Основним завданням перекладу є відтворення не лише мовної поверхні, але й смислу, емоційного тону та художнього виразу оригіналу. Отже, під час перекладу художнього дискурсу, ми використовували різні техніки, які б дали нам змістовний і при цьому красивий переклад.

3. Внесок даного дослідження полягає у висвітленні важливості дотримання структурних та лінгвістичних аспектів перекладу, у підкресленні їх впливу на збереження ідіостилю, світогляду та художньої образності автора. Також ми визначили, що збереження структури та логіки тексту впливають на загальний переклад тексту. Таким чином, для правильного перекладу художнього твору, перекладач має вміти підбирати спосіб перекладу в залежності від контексту.

ВИСНОВКИ

Оскільки у галузі сучасного перекладознавства, актуальною стала проблема перекладу художніх творів, наша робота робить внесок в аналіз цього дискурсу для подальшої розробки нових підходів для збереження художності, образності та стилістики оригіналу, а також передачі ідіостилю та світогляду автора.

Стилістичний аспект перекладу охоплює комплекс мовностилістичних елементів, що виражаються за допомогою тропів та стилістичних фігур. У художньому перекладі важливим завданням є знаходження найточніших еквівалентів для цих мовностилістичних елементів з метою передачі сутності та унікальності оригіналу.

У даному дослідженні нами було розглянуто мовно-стилістичні одиниці в романі Сари Джіо “Blackberry Winter” та способи їх перекладу. Наш аналіз базувався на теоретичних засадах мовознавства та перекладознавства, а також на конкретних особливостях тексту роману.

У першому розділі ми розглянули особливості мовно-стилістичних одиниць в системі мови. Мовно-стилістичні одиниці визначаються ключовим елементом мовної системи, що допомагає виразити авторський стиль та індивідуальність тексту. Специфіка перекладу мовно-стилістичних одиниць полягає у важливості відтворення лексичного значення слів та їх емоційної зарядки, образності, контексту особливо під час перекладу художнього стилю. Художній переклад - це складний процес, який вимагає від перекладача творчості, знань лінгвістичних норм, та урахування мовно-стилістичних особливостей як оригінального тексту, так і мови перекладу. У художньому перекладі важливо враховувати мовну особистість автора, фразеологію, діалектизми, стилістичні засоби та інші лінгвістичні особливості, а також вміти відтворити виразність та емоційність оригінал. Мовні засоби художнього стилю вражають розмаїттям лексичних одиниць, серед яких особливу роль відіграють конкретні назви осіб, об'єктів, дій, явищ і ознак. Художні тексти формуються за допомогою образів, які створюються на фоні загальноживаної нейтральної лексики за допомогою експресивних слів, синонімів, антонімів, омонімів та

фразеологізмів. Також для досягнення стилістичних ефектів використовуються історичні або застарілі слова, а також архаїзми. Це допомагає створити багатий та виразний мовний образ у художньому тексті.

У другому розділі було проведено дослідження мовно-стилістичних одиниць у зарубіжних романах на прикладі роману Сари Джіо. Це дослідження допомогло нам зрозуміти, що в художньому дискурсі активно використовуються мовно-стилістичні одиниці такі, як: фонетичні, морфологічні і синтаксичні. Виявлено, що письменниця використовує асонанс, алітерацію, паралельні конструкції, інверсію, метафори, епітети, алюзію та велику кількість емоційно заряджених слів. Також для Сари Джіо притаманне використання символізму, яскравих образів та коротких речень, а також подвійної хронології для збереження напруги. Саме ці засоби постійно тримають читачів у напрузі та виражають глибокі та болісні думки.

У третьому розділі ми дослідили способи перекладу мовно-стилістичних одиниць у романі. Було показано, що досягнення еквівалентності мовно-стилістичних одиниць може бути складним завданням, оскільки вони часто не мають прямого відповідника в українській мові. Сара Джіо часто використовує риторичні фігури, порівняння та емпатичні епітети, які потребують спеціальних перекладацьких стратегій. Так як художній стиль має бути перекладений без втрати змісту та зберігати свою поетичність, нами було застосовано такі способи перекладу: інверсія, антонімічний переклад, генералізація, кокретизація, перестановка слів, транспозиція, модуляція та інші.

Перекладач має бути дуже уважним при перекладі таких творів. Він має перекласти якісно без втрати ідентичності автора оригіналу. Основними техніками нашого перекладу були:

компенсація та збереження структури та логіки тексту. Саме контекстуальний переклад дозволяє відтворити неповторний стиль автора, передати емоційну атмосферу, зберегти структуру і логіку тексту. Ця робота часом потребує творчого підходу та глибокого знання мови, але вона дозволяє вірно передати творчі методи письменника.

В цілому, дослідження мовно-стилістичних одиниць у романі Сари Джіо «Blackberry Winter» та їх переклад виявився складним, але важливим завданням для збереження ідіостилю, світогляду та художньої образності оригіналу. Дослідження, проведені під час написання нашої кваліфікаційної роботи можуть сприяти подальшому розвитку теорії художнього перекладу, порівняльного мовознавства, лексикології, стилістики, лінгвостилістики англійської та української мов. Отримані результати можуть знайти застосування у навчальному процесі вищих навчальних закладів, зокрема у викладанні практичного курсу перекладу або у вивченні таких розділів як "Художній переклад," "Стиль англійської мови," "Стиль української мови," та "Аналіз перекладених текстів." Вони також можуть знайти відображення у вивченні лінгвостилістики англійської та української мов.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бузько, С. А. (2018). Поняття стилістичної маркованості мовних одиниць (загальнотеоретичний аспект). *Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету*. 17, 110—124.
2. Власова Т. І., Білан Н.І. (2010) *Міжкультурна комунікація та переклад. Методичні вказівки докурсів теорії та практики*

перекладу. Дн-вськ: ДНУЗТ.

3. Глінка, Н., Зайченко, Ю. (2013). Експресивні засоби й стилістичні прийоми вираження експресивності та особливості їх перекладу. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»: Філологія. Педагогіка.* 2, 34—39.
4. Головацька, О.Ю. (2008) *Літературознавчий аналіз художнього тексту*. К.: Київський університет.
5. Гречанін Л. (1996) *Текстологія як наука і справа*. К.: Дух і літера.
6. Гром'яка Р. Т., Коваліва Ю. І., Теремка В. І. (Ред.). (2007). *Літературознавчий словник-довідник*. К.: Академія.
7. Дудик П. С. (2005). *Стилістика української мови*. К.: Академія.
8. Єрмоленко С. Я. (2017). Лінгвостилістика в контексті загального мовознавства. *Мовознавство.* 4, 20—27.
9. Єщенко Т. А. (2009). *Лінгвістичний аналіз тексту*. К.: Академія.
10. Жуковська В. В. (2004). Індивідуальний стиль письменника як авторська своєрідність у використанні дієслівних одиниць на різних мовних рівнях. *Лінгвістика тексту. Вісник ХНУ*. Харків: Константа. 636. 161-165.
11. Іваненко К. В. (2011). Специфіка перекладу художнього тексту. *Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського національного лінгвістичного університету*. Філологія, педагогіка, психологія. 22. 116–20. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkyu_2011_22_21.
12. Іваненко О. (2010). *Сучасні дослідження художньої прози*. К.: Основи.
13. Івашкова, О., Крилова, Т. *Синтаксичні трансформації на рівні*

речення в англо-українському перекладі роману С. Моема «Theatre». С. 3. Відновлено з <https://bit.ly/3miDAJd>

14. Єфімов Л. П., О. А. Ясинецька. (2014). *Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз*. Вінниця: Нова книга.
15. Карабан В. І. (2003). *Переклад з української мови на англійську мову: навчальний посібник-довідник*. В. І. Карабан, Дж. Мейс. Вінниця: Нова Книга.
16. Карабан, В. І. (2001). *Переклад англійської наукової і технічної літератури. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі*. Вінниця: Нова книга.
17. Карабан, В. І. (2003). *Теорія і практика перекладу з української мови на англійську*. Вінниця: Нова Книга.
18. Караман, С., Караман, О., Плющ, М. (2011). *Сучасна українська літературна мова: навчальний посібник*. К.: Літера.
19. Касьяненко О. О. *Актуальні питання художнього перекладу та деякі підходи до його викладання*. URL: http://www.dnu.dp.ua/docs/zbirniki/ffil/program_58b49e9bd8667.pdf
20. Кійко, Ю. Є., Агапій, А. П., Мельник, Ю. Й. (2021). *Вступ до мовознавства : практикум*. Чернівці: Чернівецький ун-т.
21. Коломієць, І. І. (2019). *Стилістика української мови (Теоретичні основи стилістики. Художньо-виразові засоби мовлення)*. Умань: Візаві.
22. Коптілов, В. В. (2003). *Теорія і практика перекладу*. К.: Юніверс.
23. Корній М. (1998). *Стиль та смисл тексту: Стилістичний аналіз англійського художнього тексту*. К.: Вища школа.
24. Корунець, І. В. (2017). *Теорія і практика перекладу (аспектний переклад)*: Вінниця: Нова Книга.
25. Кочерган, М. П. (2010). *Загальне мовознавство*. К.: Академія.

26. Кравченко-Дзондза, О. (2014). *Лінгвостилістичний аналіз тексту в контексті комунікативної лінгвістики. Рідне слово в етнокультурному вимірі.* (с. 26 - 31).
27. Кукан П. (1992). *Мовна і стильова інтерпретація художнього тексту.* К.: Либідь.
28. Курбатова Т. В. (2014). Перекладацькі трансформації в контексті проблеми еквівалентності *Нова філологія.* 62. 70-74. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_62_17.
29. Кухаренко, В. А. (2000). *Практикум з стилістики англійської мови.* Вінниця: Нова Книга.
30. Ласінська, Т. А. Стилістичні перекладацькі трансформації при відтворенні англійських архаїзмів в українських перекладах. *Science and Education a New Dimension. Philology.* 6, 33—35.
31. Левицький, А. Е., Сингаївська, А. В., Славова, Л. Л. (2006). *Вступ до мовознавства: навчальний посібник.* К.: Центр навчальної літератури.
32. Лейтес, Н. С. (1987). *Стилістика англійської мови.* К.: Вища школа.
33. Линтвар, О. (2015). Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту як предмет наукового дослідження. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах.* 32, 59—71.
34. Ліндзі Джон М. (1998). *Англійська мова і стилістика.* К.: Київський університет.
35. Лобода, В. А. (2019). Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблема класифікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* 43, 72—74.
36. Лотман Ю. М. (1992). *Семіосфера.* Таллінн: Александра.

37. Лощенова І. Ф. (2014). *Перекладацькі трансформації як ефективний засіб досягнення адекватності перекладу* / І.Ф. Лощенова, В.В. Нікішина. Ніжин.
38. Лучканин, С. М., Чемес, В. Ф., Голубовська, І. О. (Ред.). (2016). *Вступ до мовознавства*. Київ: Альма-матер.
39. Марчук, Л. М., Попович, А. С. (Ред.). (2017). *Стилістика української мови: навчально-методичний посібник*. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
40. Мацько, О. М., Сидоренко, О. М., Мацько, Л. І. (Ред.). (2003). *Стилістика української мови*. К.: Вища школа.
41. Моклиця, А. В. (2018). *Лінгвостилістичний аналіз художнього тексту (на матеріалі польської літератури ХХ ст.): навчально-методичні матеріали*. Луцьк.
42. Муратова, В. Ф. (2014). Феномен ідіолекту та проблема його перекладу. *Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя*. 3, 119—122.
43. Науменко, Л. П. (2011). *Практичний курс перекладу з англійської мови на українську = Practical Course of Translation from English into Ukrainian*. Вінниця: Нова Книга.
44. Некряч Т. Є. (2012). Перекладач і культура. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. 104 (1). Кіровоград: РВВ КДПУ імені Володимира Винниченка. 163- 169.
45. Онопрієнко, Т. М. (2002). *Епітет у системі тропів сучасної англійської мови* (Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук). Харків.
46. Т. Жужгіна-Аллахвердян та ін. (2020). *Особливості художнього перекладу: лексико-семантичний аспект* [монографія]. Кривий Ріг: Р. А. Козлов.

47. Павленко О. (2009) *Аспект міжмовної трансформації в художньому перекладі* // У зб. Література. Фольклор. Проблеми поетики. К.: Київський університет. 32. 328-335.
48. Павліченко, Л. В. (2022). Лінгвостилістичний аналіз та його місце серед методів дослідження художнього твору. *Молодий вчений*. 4, 52—55.
49. Селіванова, О. (2006). *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К.
50. Смущинська І.В. (2010). *Інтернаціоналізми та «хибні друзі» як проблема перекладу* Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи. К..201-205.
51. Смущинська І.В. (2010). *Фігури слова і сучасний дискурс*. Мовні і концептуальні картини світу. 29. 284-289.
52. А .К. Мойсієнка, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко. К. (Ред.). (2010). *Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика*. Знання.
53. Фаулз Дж. (2001). *Феноменальна психологія літератури*. К.: Дух і літера.
54. Федотова Н.О. (2004). *До класифікації синтаксичних суб'єктних трансформацій в англо-українському перекладі*. Мовні і концептуальні картини світу. К.: Видавничий Дім Дм. Бураго. 14. 210-213.
55. Федотова Н.О. (2006). *Трансформація підмета як складова загальних синтаксичних перетворень структури речення в англо-українському перекладі*. Вісник Житомирського державного ун-ту ім. І.Франка. Житомир. 28. 212-215.
56. Халлідей, М.А.К. (2006). *Лінгвістика тексту та мовний дискурс*. К.: Київська університетська книга.
57. Холл С. (2003). *Теорія репрезентації*. К.: Дух і літера..

58. Чередниченко О. І. (2007). *Про мову і переклад*. К.: Либідь.
59. Швачко, С. О. (2019). *Об'єкти перекладознавства*. Суми: Сумський державний університет.
60. Яблонська, Т. В. (2019). *Лінгвістичний аналіз художнього тексту*. Одеса.
61. Burke P. (2006). *The Concept of Cultural Translation in British Social History. In Translation as Social Action: Russian and Bulgarian Perspectives*. Edited by M. Todorova. New York: Routledge.
62. Carstairs-McCarthy, A. (2017). *Introduction to English Morphology: words and their structure*. Edinburgh University Press.
63. Carter R., Walter N. (1990). *Seeing through Language: A Guide to Styles of English Writing*. Oxford: Blackwell.
64. Crystal D. (1997). *English as a Global Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
65. Gisle, A. (2022). Phraseology in a cross-linguistic perspective: A diachronic and corpus-based account. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory*. 18, 365—389.
66. Halliday M.A.K. (1978). *Language as Social Semiotic: The Social Interpretation of Language and Meaning*. London: Edward Arnold.
67. Kolomiyets, L. (2018). *The Untranslatable Ethnic: Always an Outsider? (A Brief Review of Ukrainian-to-English Literary Translation Practices)*. *Culture(s) and Authenticity : The Politics of Translation and the Poetics of Imitation*. Berlin. P. 41—57.
68. Krámský, J. (2018). *The word as a linguistic unit*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton.
69. Leech G. N. (1969). *A Linguistic Guide to English Poetry*. London: Longman.

70. Leu, T. (2018). The Status of the Morpheme. *Oxford Research Encyclopedia of Linguistics*.
71. Melikyan, V., Melikyan, A., Dzyubenko, A. (2017). Syntactic phraseological units. *Zeitschrift für Slawistik*. 62, 23—47.
72. Nau, N., Hornsby, M., Karpiński, M., Klessa, K., Wicherkiewicz, T., Wójtowicz, R. (2014). *Language structures. Book of Knowledge of Languages in Danger*. New York: Columbia University Press.
73. Our Dictionary. Retrieved from: <https://bit.ly/3leyCvF>
74. Short M. (1996). *Exploring the Language of Poems, Plays, and Prose*. London: Longman.
75. Stockwell, P. (2020). Language and literature: Stylistics. *The Handbook of english linguistics*. P. 601—614.
76. Simpson P. (2004). *Stylistics: A Resource Book for Students*. London: Routledge.
77. Todorov Tz. (1977). *The Poetics of Prose*. Ithaca: Cornell University Press.
78. Toolan M. J. (2001). *Language in Literature: An Introduction to Stylistics*. London: Hodder Arnold.
79. Widdowson H. G. (1975). *Stylistics and the Teaching of Literature*. London: Longman.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Джіо С. (2022). *Ожинова зима* / Переклад Юлії Костюк. Х.: Vivat.
2. Jio, S. (2012). *Blackberry Winter*. London: Penguin Group.

ДОДАТОК
Відтворення мовно-стилістичних одиниць роману Сарі Джіо
"Blackberry Winter" в українському перекладі

№	Текст оригіналу	Текст перекладу
1	Your heart never forgets your mother (SJ, URL).	Твоє серце ніколи не забуде матір.
2	The definition of a true friend is not someone who swoops in when you're going through a rough patch. True friendship is when someone can appreciate your happiness - celebrate your happiness, even when she's not necessarily happy herself (SJ, URL).	Визначення справжнього друга – це не той, хто влітає, коли ви проходите через важку долю. Справжня дружба – це коли хтось може оцінити твоє щастя – святкує твоє щастя, навіть якщо вона сама не обов'язково щаслива.
3	Light pink blossoms swirled in the air. I sighed, smiling to myself. Just like snow (SJ, URL).	У повітрі кружляли ніжно-рожеві квіти. Я зітхнула, посміхаючись сама собі. Просто як сніг.
4	The pounding mirrored the beat of my heart. I felt frightened, trapped. The apartment took on the	Стукіт відбивав биття мого серця. Я почувалася наляканою, як у пастці. Квартира набула відчуття клітки.

	feeling of a cage (SJ, URL).	
5	<p>I clutched the bracelet as my gaze darted past him to the wall, with its scuffed baseboards and peeling paint. What can I tell him now?</p> <p>What can I do? (SJ, URL).</p>	<p>Я стиснула браслет, як мій погляд промайнув повз нього на стіну з потертими плінтусами й облупленою фарбою. Що мені тепер йому сказати? Що я можу зробити?</p>

6	<p>He grasped my wrist tightly, just as the bracelet slinked beneath the cuff of my sleeve, hidden from his view (SJ, URL).</p>	<p>Він міцно схопив моє зап'ястя, саме тоді, коли браслет прошмигнув під манжетою мого рукава, прихований від його погляду.</p>
7	<p>I paused to acknowledge the memory, wondering, the way I did every day when the alarm clock sounded, how I could bring myself to get up, to get dressed to act like a normal human being, when I only wanted to curl up into a ball and take Tylenol PM to obliterate all feeling (SJ, URL).</p>	<p>Я зупинилася, щоб усвідомити цей спогад, дивуючись, як я робила щодня, коли дзвонив будильник, як я могла змусити себе встати, одягнутися, щоб діяти як нормальна людина, коли я лише хотіла згорнутися калачиком і прийняти Tylenol PM, щоб знищити всі почуття.</p>
8	<p>I pressed my nose against the window, feeling the cold glass against my skin. I smiled, taking in the scene before my breath fogged up the pane. A blackberry winter (SJ, URL).</p>	<p>Я притиснулася носом до вікна, відчуваючи шкірою холодне скло. Я посміхнулася, дивлячись на сцену, перш ніж через моє дихання запотіло скло. Ожина зимова.</p>

9	I looked away, and a flash of blue caught my attention on the lower shoe rack. My running shoes. They sat there unassumingly, no longer taunting me the way they had in previous months. Now they only waited patiently, quietly (SJ, URL).	Я відвела погляд, і мою увагу на нижній полиці для взуття привернув блакитний спалах. Мої кросівки. Вони сиділи непохитно, більше не знущаючись з мене, як це було в попередні місяці. Тепер вони тільки терпляче, тихо чекали.
10	Her short hair, dyed to a striking	Її коротке волосся, пофарбоване в

	yellow blond, curled slightly at the ends, just like in the advertisements (SJ, URL).	ефектний жовтий блонд, злегка закручене на кінцях, як у рекламі.
11	Good heavens, snow? In May? The weather matched the uncertainty, the cruelty of the world. I sighed. How will I get home now? The streetcar can't be running-not in this weather (SJ, URL).	Господи, сніг? У травні? Погода відповідала невизначеності, жорстокості світу. Я зітхнула. Як я тепер потраплю додому? Трамвай не може працювати – не в таку погоду.

12	We all behave differently in the face of trauma and anguish, or so says my therapist, Margaret. Some people act out; others act in-bottling up their pain and holding it deep inside, letting it brew and fester, which had been my way since the horror of last May (SJ, URL).	Ми всі поводимося по-різному перед обличчям травми та страждань, принаймні так каже мій терапевт Маргарет. Деякі люди випускають усе назовні; інші діють, гальмуючи свій біль і тримаючи його глибоко всередині, дозволяючи йому назривати й гноїтися, що було моїм шляхом після жаху минулого травня.
13	Love still lingered I felt it in the unspoken moments, the way he'd leave the floss out on the bathroom counter in the mornings because he knew I had a habit of forgetting; or the way his eyes would linger on mine every time I said good night (SJ, URL).	Кохання все ще тривало, я відчувала це в невисловлені моменти, як він залишав нитку на столику у ванній кімнаті вранці, бо знав, що я маю звичку забувати; або те, як його очі затримувалися на моїх кожного разу, коли я бажала добраніч.
14	The emptiness grew like a cancer, and I feared it had spread too far to	Порожнеча розросталася, як рак, і я боялася ся, що вона поширилася
	control. Our marriage, it seemed, was verging on a terminal diagnosis (SJ, URL).	занадто далеко, щоб її контролювати. Наш шлюб, здавалося, був на межі смертельного діагнозу.

15	Ever since the incident, he, and everyone else, it seemed, looked after me like a lost little bird (SJ, URL).	З тих пір, як стався інцидент, він і всі інші, здавалося, дивилися на мене, як на загублену пташечку.
16	Tawny flames flickered in the fireplace (SJ, URL).	У каміні мерехтіло коричневе полум'я.
17	As Caroline lifted my head onto her lap, my heart beat so loudly, it was all I could hear (SJ, URL).	Коли Керолайн підняла мою голову собі на коліна, моє серце забилося так голосно, що я могла чути тільки це.
18	I glanced at the window display, a mannequin in a silver gown, and felt my heart flutter with fear (SJ, URL).	Я глянула на вітрину, на манекен у срібній сукні, і відчула, як моє серце тремтить від страху.
19	"Look at you in that gorgeous dress." True, we were wearing our finest, and if you squinted, you might mistake our handmade dresses, perfect flapper attire, for a Chanel creation, but upon close inspection, the truth would shine through: two destitute nineteen-year-olds with little	«Подивись на себе в цій чудовій сукні». Щоправда, ми були одягнені в найкраще, і якщо ви примружитесь, ви можете переплутати наші сукні ручної роботи, ідеальне вбрання з хлопками, за витвір Chanel, але при уважному розгляді це правда. сяло б наскрізь: двоє знедолених дев'ятнадцятирічних хлопців, які мали трохи більше двох копійок,

	<p>more than two pennies to pinch together (SJ, URL).</p>	<p>щоб збити разом.</p>
--	---	-------------------------

20	<p>Can he see through me? Does he know I don't belong here? "Why wouldn't It be?" I said a little more defensively that I'd intended (SJ, URL).</p>	<p>Чи може він бачити мене наскрізь? Він знає, що мені тут не місце? «Чому б і ні?» Я сказала трохи більш обороняючись, ніж я мала намір.</p>
21	<p>My heart raced as he led me to the freshly waxed parquet floor (SJ, URL).</p>	<p>Моє серце забилося, коли він підвів мене до щойно навощеної паркетної підлоги.</p>

22	I closed my eyes, letting the memories pour out like a mudslide, destroying the stiff little world I'd created for myself, the emotional armor that protected me from feeling the pain of the past (SJ, URL).	Я закрила очі, дозволяючи спогадам виплеснутися, як зсув, руйнуючи жорсткий маленький світ, який я створила для себе, емоційну броню, яка захищала мене від відчуття болю минулого.
23	I walked the familiar route back to the apartment, but I didn't feel my feet touch the ground. I merely floated. Like a ghost, invisible in my grief (SJ, URL).	Я пішла знайомим шляхом до квартири, але не відчула, як ноги торкнулися землі. Я просто пливла. Як привид, невидимий у моєму горі.
24	My heart raced. I remembered how gentle Mr. Ivanoff had been with Daniel, how softly he'd spoken to him. Like at father. I shivered. How did I not see that he had a violent streak? (SJ, URL).	Моє серце забилося. Я згадала, як містер Іванофф був із Даніелем ніжним, як ніжно він з ним розмовляв. Як у батька. Я тремтіла. Як я не бачила, що в нього була агресивна жилка?
25	Seagulls flew overhead, swooping and squawking in a mocking	Над головою літали чайки, глумливо куляючи й куляючи. Світ і кожна

	manner. The world, and every creature in it, seemed cruel and uncaring (SJ, URL).	істота в ньому здавалися жорстокими й байдужими.
26	The words sounded foreign as they crossed my lips, as if someone else had uttered them (SJ, URL).	Ці слова прозвучали чужорідно, коли вони перетнули мої губи, наче їх вимовив хтось інший.
27	Worn, its scalloped edges tattered, it depicted a woman and a man lost in a romantic embrace. The woman, beautiful in a shy sort of way, with cropped hair that curled at the edges and a simple dress belted at the waist, stared lovingly up at the man in his smart suit. He smiled back at her with adoration (SJ, URL).	Потерта, з пошарпаними фестончатими краями вона зображувала жінку та чоловіка, загублених у романтичних обіймах. Жінка, якась сором'язлива врода, з підстриженим волоссям, яке завивалося по краях, і в простій сукні з поясом на талії, з любов'ю дивилася на чоловіка в його ошатному костюмі. Він посміхнувся їй у відповідь із обожнюванням.
28	She only addressed me as darling when a favor or a directive was imminent (SJ, URL).	Вона зверталася до мене як до коханої лише тоді, коли була неминуча послуга чи вказівка.

29	I thought about him often, despite my attempts to purge his memory from my mind and my heart (SJ, URL).	Я часто думала про нього, незважаючи на свої спроби викинути пам'ять про нього зі свого розуму та серця.
30	Charles possessed a goodness that others in his position didn't. His	Чарльз володів добротою, якої не мали інші в його становищі. Його

	heart seemed to feel the pain of the poor-rare, when the trend among the upper class was to simply ignore them (SJ, URL).	серце, здавалося, відчувало біль бідних — рідко, коли серед вищого класу було прийнято просто ігнорувати їх.
31	Two women gawked at us from the sidewalk. They looked at Charles and then at me, studying me from head to toe, then whispering among themselves. I could read their eyes (SJ, URL).	З тротуару на нас витріщилися дві жінки. Вони дивилися на Чарльза, потім на мене, вивчаючи мене з ніг до голови, а потім перешіптувалися між собою. Я могла читати їхні очі.

32	I let my eyes meet his, so warm, so welcoming. I'm not that little girl anymore. He put the shell to my lips, and I opened my mouth as the oyster's cool, silky flesh rolled onto my tongue (SJ, URL).	Я дозволила своїм поглядам зустрітися з його очима, такими теплими, такими привітними. Я вже не та маленька дівчинка. Він підніс мушлю до моїх губ, і я відкрила рота, коли прохолодна шовковиста м'якоть устриці покотилася мені на язик.
33	I tasted the salt of the sea, its briny pungency, followed by the tartness of the lemon. The bite awakened my senses, opened my eyes (SJ, URL).	Я відчула морську сіль, її солону гостроту, а потім терпкість лимона. Укус пробудив мої почуття, відкрив очі.
34	I could hear the beeping of the blood pressure monitor on my arm, see the vivid blue of the curtain in the emergency room, taste the salty tears streaming from my eyes. In an instant, I felt the horror of the	Я чула звуковий сигнал тонометра на своїй руці, бачив яскраво-блакитну завісу в приймальні, смакувала солоні сльози, що текли з моїх очей. За мить я знову відчула жах аварії.
	accident all over again (SJ, URL).	

35	I closed my eyes, trying to block the memories, to shut them out, sending them back to the hospital, where I had left them. But when I opened my eyes again, they were there before me, waiting to be confronted (SJ, URL).	Я заплющила очі, намагаючись заблокувати спогади, виключити їх, відправляючи їх назад до лікарні, де я їх залишила. Але коли я знову розплющила очі, вони були переді мною, чекаючи, коли з ними зіткнуться.
36	He'd come home unshaven, with eyes that seemed vacant, distant (SJ, URL).	Він приходив додому неголений, з очима, які здавалися порожніми, віддаленими.
37	"Oh, Claire," she said, her eyes narrowed, reflecting my pain (SJ, URL).	«О, Клер», — сказала вона, її очі звузилися, відображаючи мій біль.
38	"It's frightening and wonderful all at the same time. And exhausting. I'll tell you, honestly, for about a month after their birth, I secretly wanted to send them back." (SJ, URL).	«Це водночас і страшно, і чудово. І виснажливо. Скажу тобі, чесно, приблизно через місяць після їх народження я таємно хотів відправити їх назад».

39	"I owe it to this place. It's magic. I've never felt so creative. Anyway, come in! I know you don't have much time, so let's savor every second." (SJ, URL).	"Я завдячую цьому місцю. Це магія. Я ніколи не почувалася такою креативною. У будь-якому випадку, заходьте! Я знаю, що у вас обмаль часу, тому давайте насолоджуватися кожною секундою".
40	She smiled, her eyes lost in	Вона посміхнулася, її очі загубилися

	Memories (SJ, URL).	в спогадах.
41	It was a dream come true for a schoolgirl hoping to get out of her morning arithmetic lesson (SJ, URL).	Це була мрія для школярки, яка сподівалася вийти з ранкового уроку арифметики.
42	I didn't have the heart to tell her that my editor had killed the story (SJ, URL).	Я не мала серця сказати їй, що мій редактор убив цю історію.
43	Besides, my mind was churning and my heart heavy (SJ, URL).	Крім того, мій розум крутився, а серце було важким.

44	<p>Some people have keys to us. They know how to open rooms in our souls that we ourselves never look into. A special relationship develops with such people, and if this is a person of the right sex and age, we fall in love. Otherwise, we are simply fascinated and become addicted - whatever you call it, the essence does not change anyway (SJ, URL).</p>	<p>Деякі люди мають ключі. Вони вміють відкривати кімнати в нашій душі, в які ми ніколи не заглядаємо. З такими людьми складаються особливі стосунки, і якщо це людина відповідної статі та віку, ми закохуємось. В іншому випадку ми просто зачаровуємося і стаємо залежними – як не назви, суть все одно не змінюється.</p>
45	<p>Losing your true love is like losing your right hand. As if he had become armless. Everything takes more effort (SJ, URL).</p>	<p>Втратити своє справжнє кохання – все одно що позбутися правої руки. Начебто став безруким. На все потрібно більше зусиль.</p>
46	<p>– Do you remember her? Vera? – I remember. Although, I think it's not so much a memory as ... a</p>	<p>– Ви пам'ятаєте її? Віру? – Пам'ятаю. Хоча, думаю, це не стільки пам'ять, скільки відчуття.</p>
	<p>feeling. Instinct. The heart always remembers the mother (SJ, URL).</p>	<p>Інстинкт. Серце завжди пам'ятає матір.</p>

47	<p>It is called blackberry winter. This is the name meteorologists came up with for the unexpected return of winter in the spring (SJ, URL).</p>	<p>Її називають ожиновою зимою. Таку назву метеорологи вигадали для несподіваного повернення зими навесні.</p>
48	<p>Blackberry chooses souls to protect them, special souls (SJ, URL).</p>	<p>Ожина вибирає душі, щоб захищати їх, особливі душі.</p>
49	<p>“How beautiful it is here, you are very lucky that you had all this as a child. “But it didn't make me happier. People think that wealth automatically makes people happy. Spend the night in this house and you'll change your mind (SJ, URL).</p>	<p>— Як тут красиво, тобі дуже пощастило, що в дитинстві все це було в тебе. — Але я не став від цього щасливішим. — Люди вважають, що багатство автоматично робить людей щасливими. Проведи ніч у цьому домі, і ти зміниш свою думку.</p>
50	<p>Even if I go bankrupt in a year, I will not regret it. Sometimes you just need to try your luck, especially if it brings at least a little joy (SJ,</p>	<p>Навіть якщо за рік стану банкрутом, я про це не пошкодую. Іноді потрібно просто спробувати щастя, особливо якщо це приносить хоч трохи радості.</p>

	URL).	
51	Strange feeling. I have a feeling that a storm is coming, a big storm that I'm not ready for. It seems to me that it will destroy my home, my	Дивне відчуття. Я відчуваю, що наближається буря, велика буря, до якої я не готова. Мені здається, що вона зруйнує мій дім, моє життя, все

	life, everything that I have held on to for so long and so tightly, with which I am so closely connected. I understand that it will hurt (SJ, URL).	те, за що я так довго і так міцно трималася, з чим така тісно пов'язана. Я розумію, що це буде боляче.
52	The weather was like the world: just as cruel and unpredictable (SJ, URL).	Погода була доречна світові: така ж жорстока і непередбачувана.
53	I felt like a plucked water lily: frightened, torn from the familiar circle, suffocating in a new environment (SJ, URL).	Я почувала себе як зірване латаття: перелякане, вирване зі звичного кола, що задихається в новій обстановці.

54	Nobody ever talked about the past. Everything was carefully hidden until the truth itself came out. The secret always becomes clear. But sometimes it takes a lifetime (SJ, URL).	Ніхто ніколи не говорив про минуле. Усе ретельно ховалося, доки правда сама не вийшла назовні. Таємне завжди стає очевидним. Але іноді на це йде ціле життя.
55	I was dumb as a cork. Thirty-year-old men are all like that, you know (SJ, URL).	Я був тупий як пробка. Тридцятирічні чоловіки всі такі, чи знаєш.
56	These walls remember so much. How can you value his story in dollars? (SJ, URL).	Ці стіни стільки пам'ятають. Як ти можеш оцінити його історію у доларах?
57	When my grandmother fell ill many years ago, the old house also became completely different. As if the soul had left the old walls (SJ, URL).	Коли багато років тому захворіла моя бабуся, старий будинок теж став зовсім іншим. Ніби душа покинула старі стіни.
58	A cold wind stung my tired skin, but in that moment my heart warmed (SJ, URL).	Холодний вітер вжалив мою втомлену шкіру, але цієї миті моє серце зігрілося.

59	<p>You are not the girl he married. She has been gone for a long time, she drowned in sadness (SJ, URL).</p>	<p>Ти не та дівчина, з якою він одружився. Її давно немає, вона потонула в смутку.</p>
60	<p>I easily remembered his face, although it had been four years since I fell in love with his kind eyes, courageous chin, his smile, which instantly fascinated me (SJ, URL).</p>	<p>Я з легкістю згадала його обличчя, хоча минуло вже чотири роки з того часу, як я закохалася в його добрі очі, мужнє підборіддя, в його посмішку, яка миттєво зачарувала мене.</p>
61	<p>Give yourself free rein ... You have carried this burden in yourself for too long. Let her out (SJ, URL).</p>	<p>Дайте собі волю... Ви надто довго носили цей тягар у собі. Випустіть її назовні.</p>
62	<p>The snow has melted. Life goes on (SJ, URL).</p>	<p>Сніг розтанув. Життя продовжується.</p>
63	<p>Here, a big name like Kensington makes you special, and a name like Ray makes you an insignificant person to forget about. I stared at Vera's grave. I won't let them forget you, Vera (SJ, URL).</p>	<p>Тут таке значне прізвище, як Кенсінгтон, перетворює вас на людину особливу, а таке прізвище, як Рей, робить вас людиною нікчемною, про яку цілком можна забути. Я уважно подивилася на могилу Віри. Я не дозволю їм забути про тебе, Віро.</p>

64	Sometimes you have to chase a dream, especially if it makes you	Іноді потрібно гнатися за мрією, особливо якщо це робить тебе
----	---	---

	happy (SJ, URL).	щасливим.
65	I appreciated his concern, but it got on my nerves. Is it written on my back in huge letters: I AM PHYSICALLY AND PSYCHOLOGICALLY UNABLE TO TAKE CARE OF MYSELF. PLEASE HELP ME! (SJ, URL).	Я цінувала його турботу, але вона діяла мені на нерви. Невже на моїй спині величезними літерами написано: Я ФІЗИЧНО І ПСИХОЛОГІЧНО НЕ ЗДАТНА САМА ПРО СЕБЕ подбати. БУДЬ ЛАСКА ДОПОМОЖІТЬ МЕНІ!
66	You are power. You can look at me and make me doubt everything I believed in. But right here, inside, you have so much love. You just glow with love (SJ, URL).	Ти – сила. Ти можеш подивитися на мене і змусити мене засумніватись у всьому тому, у що я вірив. Але ось тут, усередині, у тебе стільки кохання. Ти просто світишся коханням.

67	For builders, old houses are like weeds. Can't wait to tear them down and build some fancy tall apartment complex. They don't realize that they are bulldozing the history and memories of other people (SJ, URL).	Для будівельників старі будинки, як бур'яни. Не можуть дочекатися, щоб знести їх та побудувати якийсь модний височенний житловий комплекс. Вони не розуміють, що руйнують бульдозерами історію та спогади інших людей.
68	Difficulties build character (SJ, URL).	Труднощі загартовують характер.
69	His life was like a tragic novel, lacking a final chapter, lacking a beautiful ending (SJ, URL).	Його життя нагадувало трагічний роман, у якому не вистачало заключного розділу, бракувало гарного фіналу.
70	At first, I dismissed that thought. Too many years have passed. I was probably just a distant memory to him. He doesn't know anything about Daniel, and how will he feel when it turns out that I kept my son from him for so long? (SJ, URL).	Спершу я прогнала цю думку. Пройшло дуже багато років. Я, мабуть, стала для нього лише далеким спогадом. Він нічого не знає про Деніеля, і що він відчує, коли з'ясується, що я стільки часу приховувала від нього сина?

71	There was nothing left in me of the sparkling-eyed girl he knew four years ago. But maybe Charles will see my soul... (SJ, URL).	В мені не залишилося нічого від дівчини з сяючими очима, яку він знав чотири роки тому. Але, можливо, Чарльз побачить мою душу.
72	I put aside my fears and continued walking towards the house (SJ, URL).	Я відкинула страх і продовжувала йти до будинку.
73	He called her a freak. He pointed to her fingers and said they were as fat as sausages. She started crying. I couldn't let him talk to my wife like that (SJ, URL).	Він назвав її потворою. Він показав на її пальці і сказав, що вони жирні, як сардельки. Вона заплакала. Я не міг дозволити йому так розмовляти з моєю дружиною.
74	She looked bad. The dress was torn. Hair is disheveled. She cried. It looked like she was running away from someone (SJ, URL).	Виглядала вона погано. Сукня була розірвана. Волосся розпатлане. Вона плакала. Здавалося, ніби вона втікає від когось.
75	My heart broke when I remembered the impending demolition of the café (SJ, URL).	У мене обірвалося серце, коли я згадала про майбутнє знесення кафе.

76	<p>I watched with wide eyes as Warren ran his hand over the crevices in the wall, as if on instinct. A few seconds later there was a creak, and Warren flung open the tiny door.</p> <p>Cache. My heart began to pound (SJ, URL).</p>	<p>Я дивилася на всі очі, як Уоррен проводить рукою по западинах на стіні, ніби підкоряючись наказу інстинкту. За кілька секунд пролунав скрип, і Уоррен відчинив крихітні дверцята.</p> <p>Схованка. Моє серце забилося.</p>
77	<p>The world ceased to exist for me the day you disappeared, my beloved son. Whoever took you stole both my heart and my life (SJ, URL).</p>	<p>Світ перестав для мене існувати того дня, коли зник ти, мій улюблений синку. Той, хто забрав тебе, вкрав моє серце і моє життя.</p>
78	<p>Soft plump cheeks instead of wrinkles. Blond curls instead of gray strands. Bright blue eyes that have not faded with age (SJ, URL).</p>	<p>М'які пухкі щоки замість зморшок. Біляві локони замість сивих пасм. Яскраві блакитні очі, що не потьмяніли з віком.</p>
79	<p>Warren got to his feet, hugged the bear, pressed his face against his muzzle, put his finger under the tattered ribbon, as he must have done as a child. It was just cloth and stuffing, a crudely sewn toy.</p> <p>But for Warren, this teddy bear was worth more than his entire</p>	<p>Уоррен підвівся на ноги, обняв ведмедика, притулився обличчям до його мордочки, просунув палець під стару стрічку, як, мабуть, робив у дитинстві. Це була лише тканина і набивка, грубо зшита іграшка.</p> <p>Але для Уоррена цей плюшевий ведмедик був найдорожчим за його стан.</p>

	fortune (SJ, URL).	
80	We are starting a new – better – chapter of our life, and my heart sank from this foreboding (SJ, URL).	Ми починаємо новий – найкращий – розділ нашого життя, і від цього передчуття моє серце завмирало.

81	The brave bird, not afraid of my presence, looked at me with its head tilted to one side (SJ, URL).	Відважна пташка, що не злякалася моєї присутності, дивилася на мене, схиливши голівку набік.
82	I could almost feel the moment when she realized that her efforts were in vain, the moment when she let go of what bound her to her past life. The robin took off, sat down on a cherry branch, as if to remember this place forever	Я майже відчула той момент, коли вона зрозуміла, що її зусилля марні, ту хвилину, коли вона відпустила те, що пов'язувало її з минулим життям. Зарянка злетіла, сіла на гілку вишні, наче для того, щоб запам'ятати це місце назавжди і сказати останнє

	and say the last goodbye (SJ, URL).	“прощай”.
83	It's not fair. This is a tragedy. But such is life (SJ, URL).	Це не справедливо. Це є трагедія. Але таке життя.
84	The wind blew up and shook the poplar branches, from which fluffy seeds fell off and flew in all directions. Just like snow. I caught one fluff and smiled, looking at the sky (SJ, URL).	Налетів вітер і розгойдав гілки тополі, з яких зірвалися і полетіли на всі боки пухнасте насіння. Зовсім як сніг. Я впіймала одну пухинку і посміхнулася, дивлячись у небо.
85	Rows of azaleas, a symphony of bright red flowers, begged for attention, but Charles kept his eyes on the road, oblivious to their beauty (SJ, URL).	Ряди азалій – симфонія яскраво-червоних кольорів – благали про увагу, але Чарльз не зводив очей з дороги, не помічаючи їхньої краси.
86	I looked up at the mansion, so beautiful and perfect that the mere	Я подивилася вгору, на особняк, такий гарний і досконалий, що один

	sight of it frightened me (SJ, URL).	його вигляд налякав мене.
87	“It looks like... a palace,” I whispered, mesmerized by the grandeur of the building (SJ, URL).	– Він виглядає як... палац, – прошепотіла я, заворожена величчю будівлі.
88	Her every step was accompanied by the rustle of an elegant ivory dress. I immediately noticed her tiny waist, which was emphasized by a wide blue belt. There was something regal in the lady's high hairdo (SJ, URL).	Кожен її крок супроводжував шелест елегантної сукні кольору слонової кістки. Я одразу звернула увагу на її тонюсеньку талію, яку підкреслював широкий блакитний пояс. У високій зачісці жінки було щось царствене.
89	Her voice shot up a few octaves on the word cute. The smile quickly faded, eyes narrowed. Under her gaze, I felt awkward (SJ, URL).	Її голос злетів на кілька октав на слові мило. Посмішка швидко зникла, очі звузилися. Під її поглядом я відчула себе незграбною.
90	“Yes,” I replied, sure that I was blushing like a peony (SJ, URL).	– Так, – відповіла я, впевнена в тому, що почервоніла, як півонія.
91	She spoke to me slowly, like a child (SJ, URL).	Вона говорила зі мною повільно, наче з дитиною.

92	Then I had no doubt that my cape would not yield to those thinnest capes that I saw in the windows. But in Charles's house, she looked like a duster (SJ, URL).	Тоді я не сумнівалася, що моя накидка не поступиться тим найтоншим пелерина, які я бачила у вітринах. Але в будинку Чарльза вона виглядала як ганчірка для пилу.
93	And when I raised my hand to take	І коли я підняла руку, щоб узяти її,

	it, it seemed to me as if my body was filled with lead. Why do I feel so tense, so awkward in this house? (SJ, URL).	мені здалося, ніби моє тіло налилося свинцем. Чому я почуваюся такою напруженою, такою незграбною в цьому будинку?
94	The sky was covered with gray clouds, the wind swayed the branches of the trees outside the window with such force that I easily imagined what my hair would turn into (SJ, URL).	Небо затягли сірі хмари, вітер розгойдував гілки дерев за вікном з такою силою, що я легко уявила, на що перетвориться моя зачіска.
95	As if spellbound, I watched the boat slice through the water like a knife cutting through soft butter (SJ, URL).	Немов зачарована, я дивилася, як човен розсікає воду, ніби ніж входить у м'яку олію.

96	I would have preferred a more elegant outfit. The dress felt baggy and too wide at the waist (SJ, URL).	Я б віддала перевагу більш елегантному вбранню. Сукня здавалася мішкуватою і занадто широкою в талії.
97	Greta came back and helped me put on a corset, which turned out to be too small for me and unpleasantly squeezed my chest. I was worried that I would look like one of the call girls who frequented the saloons on Fifth Avenue (SJ, URL).	Грета повернулася, допомогла мені надіти корсет, який виявився мені малий на розмір і неприємно стиснув груди. Я занепокоїлася, що виглядатиму як одна з дівчат на виклик, які відвідували салуни на П'ятій авеню.
98	The dress was straight cut, not flared like my yellow one. It hung	Сукня була прямого крою, а не розкльошена, як моя жовта. Воно

	on me like a paper bag. How can I go out like this? (SJ, URL).	висіло на мені, наче паперовий мішок. Як я можу вийти у такому вигляді?
--	--	---

99	"You're too kind," I replied, feeling a burning desire to cover the neckline with the tissue in my lap (SJ, URL).	– Ви надто добрі, – відповіла я, відчуючи гостре бажання прикрити виріз серветкою, що лежала у мене на колінах.
100	Your brother has a golden heart (SJ, URL).	У твого брата золоте серце.

SUMMARY

This thesis deals with research of recreating the linguistic and stylistic units of Sarah Jio's novel "Blackberry Winter" in Ukrainian translation.

The purpose of the work is to carry out a comprehensive analysis of the features of the means of expression of linguistic and stylistic units in Sarah Jio's novel "Blackberry Winter" and the specifics of their reproduction in translation into Ukrainian.

The goals of the work are as follows:

1. to find out the place of the linguistic and stylistic level in the language system based on the analysis of the structure and system of the language;
2. to determine the main features of a linguistic and stylistic unit;
3. to analyze scientific interpretations of the concept of "linguistic and stylistic unit" in stylistic and linguistic aspects;
4. to study the specifics of translation of linguistic and stylistic means;
5. to reveal the peculiarities of representation of linguistic and stylistic units in literary discourse;
6. to investigate the means of expressing linguistic and stylistic units in the novel "Blackberry Winter" by Sarah Jio;
7. to find out the specifics of translation of linguistic and stylistic units in the translation of Sarah Jio's novel Blackberry Winter into Ukrainian.

The work consists of an introduction, three chapters with conclusions to each of them, conclusions to the entire work, two lists of used sources, and one appendice.

Chapter 1 deals with the peculiarities of linguistic and stylistic units in the language system.

Chapter 2 studies linguistic and stylistic units in the novel by Sarah Jio. In particular, the phenomenon of linguistic and stylistic units, their classification and specificity in the author's work were considered.

In Chapter 3 we have studied the ways of translating linguistic and stylistic units in the novel.

In general, the study of linguistic and stylistic units in Sarah Jio's novel "Blackberry Winter" and their translation proved to be a difficult but important task for preserving the idiom, worldview, and artistic imagery of the original. This research can be useful in the field of translation studies and stylistics, as well as for studying the work of Sarah Jio as a writer with her own unique style.

Achieving equivalence of linguistic and stylistic units can be a difficult task, as they often need a direct equivalent in Ukrainian. Contextual translation and structural analysis of sentences and phrases are effective methods of conveying the linguistic and stylistic features of the original.

Translation analysis determines which linguistic and stylistic units in Sarah Gio's novel require special attention. For example, the author uses epithets, metaphors, rhetorical figures, similes, repetitions, emphatic epithets, and superlatives. It is these linguistic and stylistic devices that require the use of special translation strategies. In addition, emphatic constructions, the means of expression of which are linguistic and stylistic means, required special attention in translation.

First of all, it should be noted that in the process of translating linguistic and stylistic means, lexical methods of translation are used, including adverbial-type reinforcing words (e.g., quite, extremely, completely, absolutely), particles (e.g., this, only, exactly, even, just, and), juxtaposition, duplication of words, and clarifying synonyms).

The syntactic construction of sentences caused difficulties during translation, as there is a difference between the grammatical structures of English and Ukrainian, in particular, the fixed direct word order in English sentences.

Translation analysis determines which linguistic and stylistic units in Sarah Gio's novel require special attention. For example, the author uses

epithets, metaphors, rhetorical figures, similes, repetitions, emphatic epithets, and superlatives. It is these linguistic and stylistic devices that require the use of special translation strategies. In addition, emphatic constructions, the means of expression of which are linguistic and stylistic means, required special attention in translation.

At the same time, when translating linguistic and stylistic means, we used translation transformations to approximate the translation of linguistic units with respect to contextual, situational meaning, or subtext. Thus, we used grammatical transformations: moving, replacing, adding words, artistic devices, and stylistic figures, changing the order of words in a sentence, and omitting certain words that complicated the translation.

Thus, the results of the analysis of linguistic and stylistic units in the translation of Sarah Jio's novel "Blackberry Winter" show the importance of using structural and linguistic aspects of the text when translating. The analysis has determined that the correct approach to the translation of a novel affects the preservation of the author's idiom, worldview, and deep ideas of the work.

Keywords: linguistic and stylistic units, novel, methods, translation analysis, grammatical transformations, fictional text.